

SZÍNHÁZI ESTÉK

SEVILLAI BORBÉLY

Malasi Imre
Váradi Katalin
Cséhi Antal
Geiger Lajos
Kovács Kolos

LOGA BESZÉL

Gerecs Ildikó

HALÁL S A LÁNYKA

Rolf P. Parchwitz
Szirbik Bernadett

BUSÁR

Ács János
Gerecs Ildikó

ÁNCHÉTVÉGE MISKOLCON

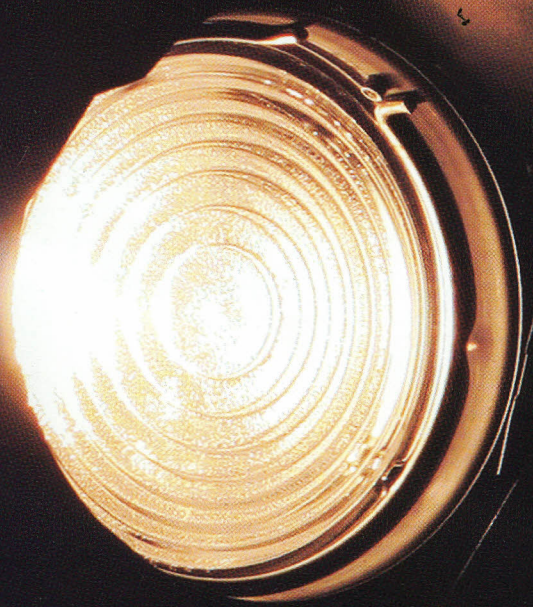
Madányi Andrea
És Társulata

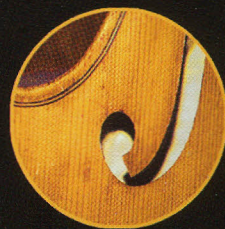
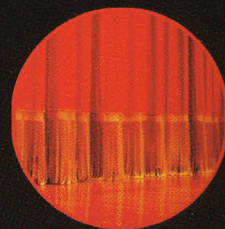
Gioacchino Rossini

A SEVILLAI BORBÉLY

MISKOLCI
NEMZETI SZÍNHÁZ

A VILÁG **SOKSZÍNŰ**,
MI GONDOSKODUNK RÓLA,
HOGY ÍGY IS MARADJON.

A TVK hosszú évek óta segíti a Miskolci Nemzeti Színházat abban, hogy estéről estére kigyúlhassanak a reflektorok, és a varázslat megtörténjen.

A MOL-CSOPORT TÁ

Tisztelt Közönségünk!

Kedves Vendégeink!

A gazdasági nehézségek ellenére bizakodásra okot adó eseménnyel zárult számunkra az elmúlt esztendő: a Parlament elfogadta az Előadóművészeti Törvényt. Jelenleg március 1-jei életbelépésének előkészítése zajlik, s azután derül ki, hogy a szakmának – színházaknak, zenekaroknak és táncársulatoknak, kőszínháziaknak és struktúráján kívülieknek, valamint a művészeknek – miben jelent majd előnyt a mindennapok gyakorlatában ez a törvény. 2010-ben érjük el a „repülési magasságot”, a 2009-es évben még csak „emelkedünk”.

Az előttünk álló év legfontosabb feladata az úgynevezett regisztráció, amely alapján például a Miskolci Nemzeti Színház az I. kategóriába tartozik, mert állandó és önálló a társulatunk, évente mintegy 400-450 előadást tartunk (a követelmény minimum 180), a nézőszámunk igen előkelő – a leglátogatottabb vidéki színház a miénk. Műfaji tekintetben is sokszínűek vagyunk, ennél

fogva további támogatásra számíthatunk, hiszen rendszeresen játszunk opera-, stúdió-, táncszínházi- és gyerekelőadásokat is... De ne szaladjunk ennyire előre, mert még annyi a teendőnk „ma”.

Rossini *A sevillei borbély*ával kívánunk újabb híveket toborozni a színházművészet legösszetettebb műfajának, az operának, és ezzel a remekművel kedveskedünk régi és új operarajongóinknak.

A *Miskolci Kocsonyafesztivál* programjait színházunk kínálata is színesíti. Ekkor lesz Seres Ildikó önálló estje, a Karinthy-írások alapján készült *Boga beszél*. Immár hagyományosan a fesztivál idején tartjuk a *Tánchévége Miskolcon* című rendezvényt, amelynek ezúttal a kortárs magyar táncművészet egyik kiemelkedő alakja, *Ladányi Andrea és társulata* lesz a vendége.

A halál és a lányka című drámát azért tartom fontos bemutatónak, mert rólunk szól – hogy meny-

nyire, azt mindenkinek magának kell eldöntenie. Azért szól rólunk, mert felteszi a kérdést: hogyan élünk egy diktatúra után, hogyan viszonyuljunk a múlthoz és azokhoz, akik a múltban bűnököt követtek el, de itt élnek közöttünk?

Van-e kedvük jól nevetni? Parti Nagy Lajos *Ibusár* című huszerettje nemcsak groteszkbe hajló humorával, nyelvi leleményeivel nyújt különös élményt, hanem a történetével is. Ki ne szeretné meg azonnal az ibusári vasútállomás jegykiadó-kisasszonyát, aki egy színes operettbe álmódja magát?

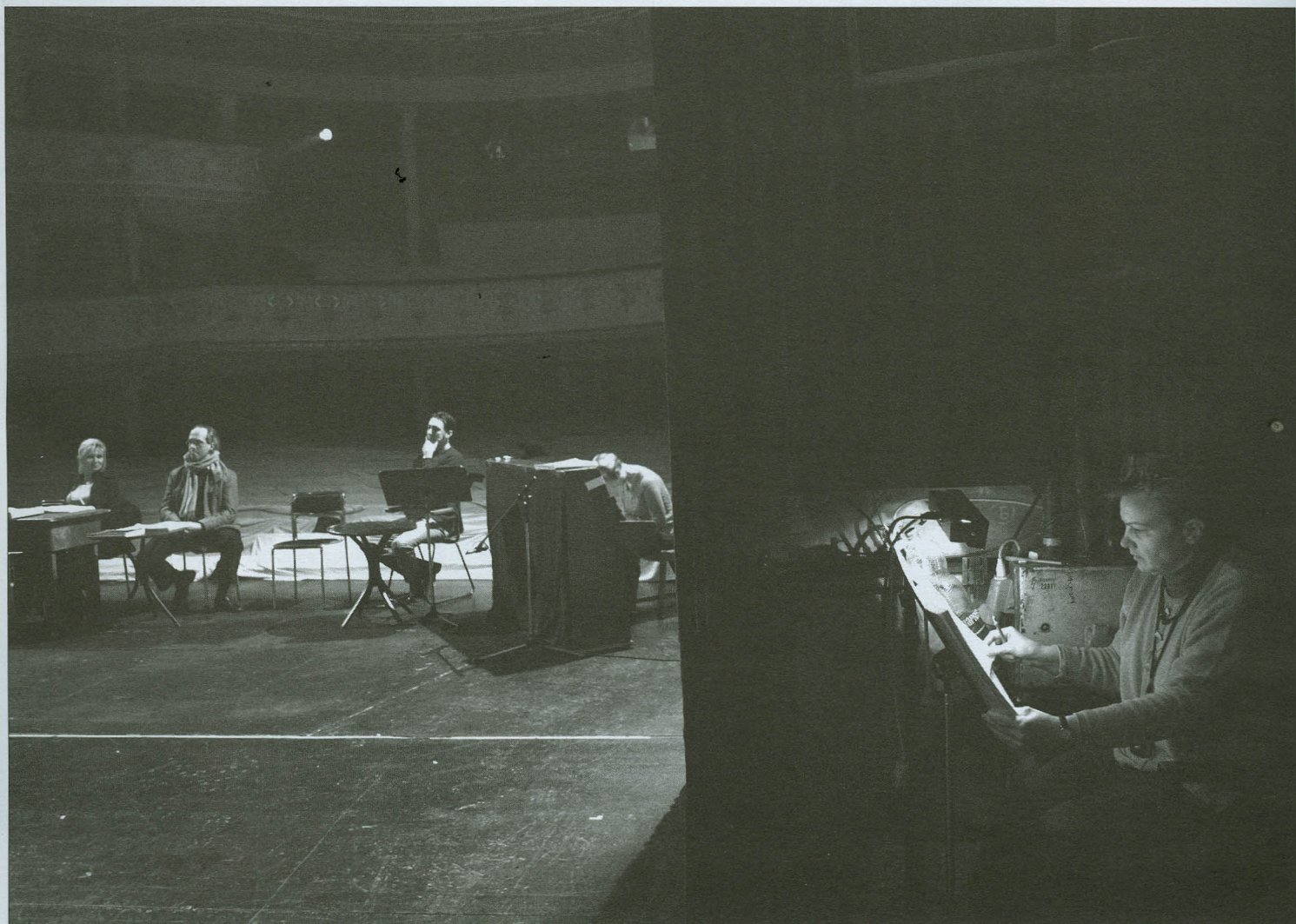
Szeretettel várja Önöket a Miskolci Nemzeti Színház előadásaira a Társulat nevében:

Köszönjük mindazok támogatását, akik 2007-es jövedelemadójuk 1 %-át színházunknak ajánlották fel. Kérjük, támogassák továbbra is a Miskolci Nemzeti Színházat, hazánk legrégebbi kőszínházát. Amennyiben úgy dönt, hogy 2008-as jövedelemadójának 1 %-át színházunknak ajánlja fel, az alábbi adószámra hivatkozva teheti meg:

15473244 – 2 – 05

Köszönettel: a Miskolci Nemzeti Színház társulata

Halasi Imre
igazgató

A sevillai borbély próbája – ahogyan Horti Zsuzsanna sűgó látja

Fotó: Bócsi Krisztián

- 1 Direktoll** Halasi Imre köszöntője
- Nagyszínház** A sevillai borbély
- 5 A dallamszeni** – Gioacchino Rossini
- 6 Könnyed játékosság** – Halasi Imre
- 7 Zenei tréfák, komoly mókák** – Váradi Katalin
- 9 A zenemester** – Kováts Kolos
- 10 Kimeríthetetlen és megunhatatlan szerep** – Geiger Lajos, Cseh Antal
- Játékszín** Boga beszél
- 12 Zenés csacsogvány** – Seres Ildikó a Karinthy-estről
- A halál és a lányka
- 14 Egyszerre ötven** – Ariel Dorfman
- 15 Múlt és jövő** – Rolf P. Parchwitz rendező
- 17 „Személyes lehetek”** – Szirbik Bernadett
- Kamaraszínház** Ibusár
- 18 „leül és puff”** – ollózat
- 22 Operett-menetjegy** – Seres Ildikó
- 23 Az operett él!** – Ács János rendező
- Műsoron**
- 24 Vőlegény** • A kör négyszögesítése • A muzsika hangja • Szeget szeggel • Botrány az operában • Pinokkió • Charley nénye • Portugál • Anconai szerelmesek • Az élet mint olyan • A tizedes meg a többiek • A dzsungel könyve
- Programajánló**
- 32 Táncévtéve Ladányi Andreával és ...**
- 34 Rádás-sorozat** • Személyes valóságunk • Exit • Egy óra versek között
- Búcsú**
- 36 Elment Herédy Éva**
- Gratulálunk**
- 37 Koncz Boglárka** Bálint Lajos emlékgűrűje • Péva Ibolya Aase-díjas
- 38 Csapó János 85 éves** • Komáromy Éva 70 éves
- Színház, egyetem**
- 39 Néző vagyok!** – Fazekas Csaba
- Súgólyuk**
- 40 Hírek a színház életéből**

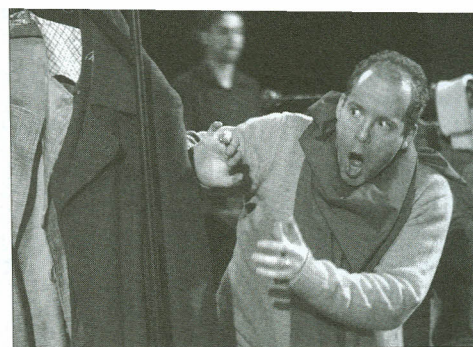
A hátsó borítón: Jelenet a Vőlegény című színműből – fotó: Bócsi Krisztián

Jegyek válthatók a Jegyirodában
Miskolc, Széchenyi u. 23.
Telefon: 46/516-735, 516-736
Fax: 46/516-734
Hétfőtől péntekig 10–18 óráig,
szombaton 10–13 óráig,
valamint az előadások előtt
egy órával.

E-mail: jegyiroda@mnsz.eu
Levelezés: nezoilevelek@mnsz.eu
Honlap: www.mnsz.eu

A Miskolci Nemzeti Színház Igazgatósága
a műsorváltoztatás jogát fenntartja!

TISZTELETT PÉLDÁNY

A sevillai borbély

4. oldal

A halál és a lányka

12. oldal

Ibusár

16. oldal

SZÍNHÁZI ESTÉK a Miskolci Nemzeti Színház lapja
• Főszerkesztő: Kornya István • Munkatársak: Árvai Judit, Filip Gabriella, Szabó Virág, Vári-Nagy Nóra • Fotók: Bócsi Krisztián, Vajda János • Tervezés: Szokosz Bt., Kornya István • Nyomdai előkészítés: Well-Press Kiadó, Miskolc • Borító: DOT Stúdió, Beleznai Kornél • Tördelés: Hornyák András • Nyomdai munkák: Borsodi Nyomda Kft., Miskolc • ISSN: 1587-9437 • Felelős kiadó: Halasi Imre • Megjelenik: 2009. február 6.

Gioacchino Rossini

A SEVILLAI BORBÉLY

vígopera két felvonásban

GRAFIKA: DOT GRAFIKAI STÚDIÓ – BELEZNAI KORNÉL

Fordította:

**HARSÁNYI ZSOLT
BLUM TAMÁS**

Díszlettervező:

MENCZEL RÓBERT
Jászai-díjas

Jelmeztervező:

LACZÓ HENRIETTA

Zenei vezető:

VÁRADI KATALIN

Karigazgató:

REGŐS ZSOLT

Korrepetátor

BÓDI TAMÁS

CSERMELY ZSUZSANNA

TÓTH ANIKÓ

Mozgás:

KRÁMER GYÖRGY
Harangozó-díjas

Színpadmester:

FARKAS GÁBOR

Ügyelő:

FÜSTI MOLNÁR ÁGOTA

Súgó:

HORTI ZSUZSANNA

REITER KRISZTINA

Rendezőasszisztens:

RADNAI ERIKA

ROSINA

**VERMES TÍMEA
TÓTH JUDIT
MAGYARI ESZTER**

FIGARO

**CSEH ANTAL
GEIGER LAJOS
IRLANDA GERGELY**

ALMAVIVA

**HORVÁTH ISTVÁN
ALESSANDRO CODELUPPI**

BARTOLO

**KONKOLY BALÁZS
KERTÉSZ ANDRÁS**

BASILIO

KOVÁTS KOLOS

Kossuth- és Liszt díjas, Érdemes művész

GÁBOR GÉZA

Vezényel:

**VÁRADI KATALIN
PHILIPPE DE CHAILËNDAR**

RENDEZŐ:

HALASI IMRE

Jászai-díjas

BERTA

**MOLNÁR ANNA
HIRCSU ANGELIKA**

FIGARELLO

**MOLNÁR ERIK
KINCSES KÁROLY**

TISZT

**DEMETER SÁNDOR
IRLANDA GERGELY**

AMBROGIO

OSVÁTH TIBOR

JEGYZŐ

MÁRTON ANDRÁS

Közreműködik a Miskolci Nemzeti Színház zenekara, valamint kijelölt és kiegészítő művészek.

Bemutató:

2009. február 6. – Nagyszíni

A dallamzseni

„Rossiniból nagy zeneszerző lehetett volna, ha tanára legalább egyszer jól elveri” – mondta állítólag Beethoven. A pedagógiai célú verésre bizony több alapos ok is lett volna. Nem az, hogy a közönség szórakoztatását tartotta fő célnak, hiszen ebben azonos volt a véleménye az általa rendkívül tisztelt Mozarttal, sokkal inkább egy sor kapkodva írt rossz műve.

Az 1792-ben zenészcsaládba született Rossini 1829-ig több mint negyven operát írt, a *Tell Vilmos* volt az utolsó színpadi műve, ezek után 1868-ban bekövetkezett haláláig a nagyszabású *Stabat Mater*en kívül csupán kisebb egyházi műveket komponált. Legtermékenyebb korszakában, 1815 és 1823 között húsz operát írt. Rendkívüli tempóban dolgozott, szerződések kötötték, határidők szorították, gyöngye librettókkal dolgozott. Egy süteményes dobozba gyűjtötte zenei ötleteit, s ha volt egy kis ideje, írt egy nyitányt. Ezért nyitányai sokszor zeneileg nem is kapcsolódnak szorosan a darabokhoz – viszont a hangversenyszerűkedelt darabjaivá váltak.

Rossini legnépszerűbb operája az 1816-ban Rómában bemutatott *A sevillai borbély*. Híres nyitánya eredetileg az *Aureliano Palmirában* című operához készült, innen kis módosítással

1792, Pesaro, Olaszország – 1868, Passy, Franciaország

átkerült az *Angliai Erzsébet*be, míg végül a Beaumarchais darabjából tizenhat nap alatt írt opera élére került. Mindez persze lényegtelen, mert a végeredmény: vígoperai remekmű. És ahogyan az a remekművek esetében lenni szokott, nem lett azonnal siker, csak a premier után öt évvel kezdte meg világhódító útját, amely azóta is tart.

A zenetörténet Rossini virtuóz dallamkezelését tartja igen nagyra. Abban a korban az énekesek voltak az opera mindenható sztárjai, akik önkényesen, nemegyszer a felismerhetetlenségig variálták a dallamokat az ékítményekkel. Rossini a kották rögzítésével ennek elejét vette, zsenialitása révén mégis nagy lehetőséget biz-

tosított az énekeseknek, hogy csilloghassanak. Rossini a bel canto stílus úttörője.

Sokféleképpen magyarázzák, miért hagyott fel élete derekán a komponálással. Egyesek szerint egyszerűen csak lusta volt. Depresszió gyötörte, megviselte, hogy a *Tell Vilmost* nem fogadta jól a közönség – bár a muzsikuskok és a kritika igencsak méltatta. Mások súlyos betegségeit adják magyarázatul. Zenei munkálkodásával óriási vagyont tett szert, fényűző körülmények között élt, palotájában nagy vacsorákat adott a kor jeles zenei és irodalmi szereplőinek. Nagy élet- és konyhaművész is volt.

KORNYA ISTVÁN

Könnyed játékosság

Halasi Imre rendező

A seviliai borbély próbaotót Bócsi Krisztián és Valda János készítette

Az *Anyegin*, a *Hoffmann meséi*, a *Carmen*, a *Pil-langókisasszony* után úgy gondolom, eljött az ideje, hogy újra egy vígopera kerüljön a reper-toárunkba. Évekkel ezelőtt a *Don Pasquale* volt az az opera, amin felhőtlenül szórakozhattunk, az elmúlt évadok komorabb hangvételű művei után tehát bátran vállalhatjuk, hogy újra a ví-dám, de igényes szórakozásé legyen a színpad.

Szerencsés a helyzetünk! Hiába hívnánk ugyan-is remek énekeseket egy-egy szerepre, ha nem volna jó zenekarunk. Nagy öröm számomra, hogy Váradi Katalin és kollégái vezetésével a ze-nészeink a minőséget és a játékkedvet tekintve is kiváló kondícióban vannak, akárcsak a Regős Zsolt vezette énekkar. Ilyen háttérrel örömmel dolgoznak Miskolcon olyan énekesek, mint Gábor Géza, Tóth Judit vagy Alessandro Code-luppi, akiket Önök már jól ismernek, és első hí-vásra érkeznek újjak is, mint a világhírű basszus,

Kováts Kolos vagy a két Figaro, Cseh Antal és Geiger Lajos.

Rossini nagyszerű operája a pénzről, az ármány-kodásról, a cselekről szól – és persze a szere-lemről. Arról a szerelemről, amit ha nem lehet egyenes úton megszerezni és kifejezésre juttat-ni, akkor bizony jó, ha furfanghoz folyamodik az ember. S ha a repeső szívű udvarló, mint amilyen Al-maviva gróf, ezt egyedül nem tudja kivitelezni, akkor segítséget hív. A segítség pedig nem más, mint az agyafúrt és talpraesett Figaro, a borbély. S hogy miért nem lehet egyszerű a szerelme-sek élete: mert a szép Rosina gyámjapja, Bartolo akarja a leányt és a pénzét...

Ez a családi történet nálunk egy mediterrán vá-roskában játszódik, valamikor az 1930-as évek-ben, mégpedig egy színházban. Mert ahogyan a mű klasszikus, a rendezői elképzelés is egy klasz-

zikus helyzetet teremt: színház a színházban. A színházban senki sem az, aki a valós életben, hiszen szerepet játszik, ebben az operában pe-dig senki sem lehet az, aki, mert akkor nem érne célt. Bartolo nem téveszthetné meg Rosinát, akit nem szerezhetne meg végül Al-maviva... Mind-ez hűen követi azt a gondolatot, amit Rossini ebben a remekművében mondani akart. Nincs szükségünk arra, hogy Bartolót kábítószert keres-kedőnek ábrázoljuk, aki eladja a lányát... – mert bár ez az ötlet nagyon trendinek tűnne, aligha lehetne belőle vígoperát gyúrni.

Rendezőként – követve a kottába írt történet játékoságát, könnyedségét – csak egyet tehe-tek: könnyedre és játékosra hangolom az ope-rát – à la Rossini.

Lejegyezte:
KORNIA ISTVÁN

Zenei tréfák, komoly mókák

Váradi Katalin karmester

Váradi Katalin karmester, a Miskolci Nemzeti Színház zeneigazgatója négyéves kora óta operarajongó, de még túl a negyvenen is azt hitte, azt mondta, ha kérdezték: csak a klasszikus zenedrámákat, a mély és megrázó érzelmeket közvetítő operákat kedveli, azok érdeklik igazán. De amikor megkezdődtek a Rossini-vígopera, A sevillai borbély próbái, el kellett ismernie: tévedett. Ez a műfaj komoly feladatot jelent énekesnek, zenésznek, rendezőnek, koreográfusnak egyaránt – és a karmesternek is.

– A tavalyi operabemutatónk, a *Pillangókisasszony* volt a szívem csücske – pontosabban az egyik csücske. Nyilván a közönség is szerette, mert az évadvégi szavazáskor kiderült, hogy ezt tartották a szezon legjobb előadásának. De a *Hoffmann meséi*, az előző évi operapremier is nagy kedvencem volt. Aztán most magam is meglepődtem, hogy mennyire megkedveltem *A sevillai borbélyt*. De már az első próbákon kiderült, hogy a kollégák is élvezik. Ez az, ami igazán komoly összjátékot kíván szólistától, kórustól, zenekartól egyaránt. A vígoperákban már csak a helyzetkomikum miatt is sokkal több a mozgás, a színpadi játék, mint azokban a bizonyos nagyoperákban, és felszabadultan csak az tud mókázni, aki zeneileg tökéletesen felkészült, hibátlanul tudja a szerepét.

– Ki dönt arról, hogy melyik opera kerüljön műsorra?

– Általában az igazgatóval, Halasi Imrével közösen döntjük el, hogy mikor mit játszunk. De számtalan egyéb szempontot figyelembe kell vennünk: nyilván tekintettel vagyunk a közönség igényére, a műsorterv többi darabjára, a meghívott művészek elfoglaltságára...

– Állítólag annak idején *A sevillai borbély* premierje nagy bukás volt...

– Majdnem minden opera története így kezdődik. Vegyük például a *Carment* vagy a *Pillangókisasszonyt*, először ezeket is rosszul fogadták. Ha egy szerző kilép abból a körből, ami éppen akkor divat, vagy ha valami újat, szokatlant kezd, esetleg kicsúfol bizonyos szokásokat, vagy sérti a közönség ízlését, azzal először nem tudnak mit kezdeni. A Rossini-darabbal is az volt a baj, hogy a főhős egy borbély, egy senki, pedig addig azt szokta meg a közönség, hogy az operák szereplői grófok, bárók, hercegek... Valószínű, hogy a váratlanság, az újdonság miatt értetlenkedtek a nézők. Azt persze nem tudhatjuk, hogy az egyes szereplők milyenek lehettek a premieren, hogy birkóztak meg az egyébként nehéz áriákkal.

– Most minden szerepet kettős-hármas szereposztásban játszanak. Nem nehezíti meg ez a karmester dolgát?

Veres Tímea

– Természetesen minden művésszel külön-külön meg kell tanulunk a darabot. De megéri, mert az egyeztetési nehézségek, és leginkább a biztonság miatt szükség van a kettőzések-re. Ennél a darabnál talán azért volt egy kicsit nehezebb a karmester dolga, mert a hölgyek esetében a szólóáriák mindenütt a világon megengednek szabad variációkat. Rossini ezeket a részleteket nem írta meg előre. Az idők folyamán maguk az énekesnők döntötték el, hogy milyen kadenciákat énekelnek. Mivel zongorista is vagyok, így a betanításnál nem volt szükség korrepetitorra, és a szólistákkal együtt választhattuk ki, tanultuk meg a nekik legjobban megfelelő változatot.

– Viszont karmesterből is kettő van: hol Váradi Katalin, hol Philippe de Chalendar vezényel...

– Egyrészt biztonsági okok miatt is szükség van a két karmesterre, mert mi van, ha az egyikünk

Alessandro Codeluppi, Tóth Judit

megbetegszik. De a felkészüléshez is elengedhetetlen a két ember: az egyikünknek ott kell lennie a rendelkező próbán, amíg a másik a zenekarral gyakorol.

– Viszont a kettőzés miatt az előadások nagyon különbözőek is lehetnek. Egészen másképpen szól egy szimfónia, ha az egyik vagy a másik karmester dirigál!

– A szimfonikus zenekaroknál, a komolyzenei koncerten nyilván lehetnek, vannak is különbségek, de ez egy operaelőadás esetében nagyon zavaró lenne. Persze lehetnek kisebb-nagyobb eltérések, de az előadást, a zene, az ének, a mozgás, a színpadi játék összhatását tönkre tehetné, ha valaki az egyéni elképzeléseit erőltetné, vagy estéről estére változtatna kicsit a felfogásán. Természetesen mindent megbeszélünk, egyeztetünk a karmesterkollégával, ahogy az énekesekkel és a zenészekkel is.

– És mit szól mindehhez a rendező?! Mintha róla megfeledeztünk volna...

– Egyáltalán nem feledeztem meg róla, bár azt szoktam mondani – annak, aki érti a tréfát –, hogy alapvetően rendezőellenes vagyok. A zeneművekben, a zenés műfajokban – és nemcsak az operában, hanem az operettben, a musicalben –, egyszóval a zenében minden benne van. Tragédia, öröm, harag, pajkosság, szerelem, barátság..., csak fel kell tudni ismerni ezeket az érzelmeket. Ha valaki a zene ellenében akar rendezni, azt én nem vagyok hajlandó elfogadni, az ellen én tiltakozom. Olyan rendezőkkel szeretek dolgozni, akik tudják a darabot, ismerik, értik a zenét. Nekem most szerencsém van Halasi Imrével.

FILIP GABRIELLA

A zenemester

Kováts Kolos – Basilio

Miközben Miskolcon A sevillai borbély bemutatójára készült Kováts Kolos Kossuth- és Liszt-díjas, érdekes művész, Budapesten is megkezdődtek a Rossini-vígopera próbái.

Természetesen mindkét helyen a népszerű basszus szerepet énekli.

Ő Basilio, a zenemester az Operaházban és a miskolci színpadon is, számára mégsem ugyanaz a feladat. Mindkét bemutatóra ugyanúgy kellett készülnie.

– A zene örök, lényegében nem változik, még sincs két egyforma előadás – kezdi a miskolci és a mostani budapesti bemutató összevetését Kováts Kolos. – A legjelentősebb különbség, hogy az Operaházban olasz nyelven énekeltük. Igaz, az egy korábbi, jó húsz évvel ezelőtti rendezés felújítása. Akkor Békés András rendezővel az Erkel Színházban játszottuk, most pedig Kovalik Balázs irányításával ismét színpadra kerülhet a darab. De játszottam én a 2003-as, Szinetár Miklós-féle

előadásban is. És ehhez jönnek még a különböző fesztiválok, nyári játékok, ahol szintén elénekelhettem Basilio szerepét. Viszont ez az első alkalom, hogy Budapesten kívül – Magyarországon – egy vidéki színházban részt vehettem a teljes próbafolyamatban, az előadás megszületésében. Mondhatom, nagyon nagy élmény. Eddig erre nem igazán volt lehetőségem, most viszont sikerült úgy összeegyeztetni az időpontokat, hogy el tudtam fogadni a meghívást.

– Eddigi pályáját tekintve feltűnik némi ellentmondás: itt vannak a komoly, nagy szerepek, drámai hősök – Kékszakállú, Sarastro vagy II. Endre király –, és mindezekkel szemben most egy buffó komédiázik. Nem zavarja ez a kettősség?

– Nincs ebben semmi ellenmondás, inkább sikerült elkerülnöm a beskatulyázást. Nem is tudnék választani a kétféle szerepkör között. Most éppen Basilio szerepét játszom, így ez a legfontosabb számomra, az ebben rejlő lehetőségeket próbálom minél jobban kiaknázni – természetesen igazodva a rendező koncepciójához, valamint a kollégákhoz, az énekesekhez, a zeneszerekhez, a színpadi körülményekhez...

– De feltehetően a Rágalomária – eltekintve az esetleges nyelvi különbségektől – Kováts Kolos előadásában mindig és mindenütt ugyanúgy szól, ugyanazt a hatást váltja ki?

– Amikor először találkoztam ezzel a feladattal, Békés András azt mondta: nézzük, ki mit gondol a szerepéről. Megadta azt a lehetőséget, hogy mindenki a saját személyiségéhez igazítva próbálja közvetíteni a szerepben rejlő életszemléletet, humort. Aztán egy fesztiválon előkerültek az aznapi újságok, amelyek tele voltak különböző gyanúsítgatásokkal, találgatásokkal – azon az estén különösen hatott a Rágalomária. Vagy például a Szinetár-rendezésben laptopon – elektronikus levélben – is küldözgeti rágalmait szanaszét a világba Basilio. De azért is kedves nekem ez a szerep, mert ez az ember egy zenemester – így egy kicsit a saját paródiámat is megmutathatom. „Magamat kigúnyolom, ha kell...”

FILIP GABRIELLA

Kimeríthetetlen és megunhatatlan szerep

Geiger Lajos, Cseh Antal – Figaro

Mi a közös Cseh Antalban és Geiger Lajosban az opera szeretetén túl? Például az, hogy mindketten Figaro szerepét játsszák A sevillei borbély című előadásban. Vagy az, hogy egyikük sem először találkozik a Figaró-szereppel, legfeljebb a zeneszerző személye, a rendező meg a kollegák különböztek... A két fiatalemberrel már csak azért is jóleső volt a beszélgetés, mert érzékelhetően egy hullámhosszon vannak.

– Jól érzem, hogy nem először találkoznak?

Geiger Lajos: Jól. Dolgoztunk már együtt, ha jól számolom, háromszor! De színházon kívül is beszélünk, itt-ott összefutunk... Sőt, a próbák közötti szünetekben is sokat vagyunk együtt.

Cseh Antal: Persze a találkozásaink leginkább a színházi titkárokon múlnak, ők egyeztetik ugyanis a próbákat és a fellépéseket. Mi csak megkapjuk az információt, aznap épp hol lesz

munkánk... Én például mindjárt indulok vissza Szegedre.

SZE: Mi van Szegeden?

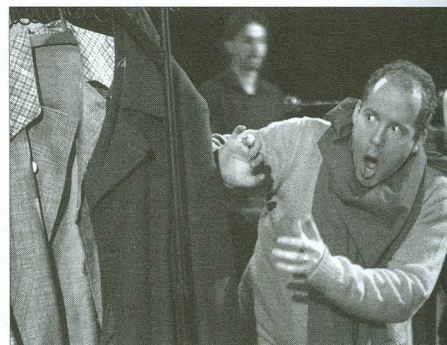
Cseh Antal: Ott vagyok társulati tag. De az utóbbi időben sokszor megfordulok Debrecenben is. Lajos pedig mostanában az Operaház színpadán szerepel gyakran.

SZE: Meglepett, hogy az interjúra sikerült egy közös időpontot találni. Azt hittem, a váltott szereposztás egyet jelent azzal, hogy hol az egyik, hol a másik énekes utazik Miskolcra...

Cseh Antal: Nekünk könnyebbség, hogy van lehetőségünk megnézni egymást a próbafolyamatban, hiszen így a rendezőnek sem kell kétszer elmondani a konkrét utasításokat.

Tudjuk követni a másikat, látjuk, hol, mikor, milyen irányt kell bejárni a színpadon, melyek a fontosabb mozdulatok, mit kell kihozni egy-egy helyzetből. Egymástól is tanulunk.

Geiger Lajos: Persze, a próbafolyamat vége felé ez már nem feltétlenül pozitív. Akkor jön a személyes munka, a finomítás, saját „Figaróságunk” felfedezése és megalkotása. A premier előtti időszakban szerencsésebb, ha nem látjuk

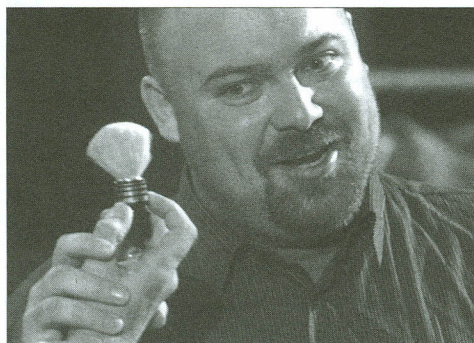
Kertész András

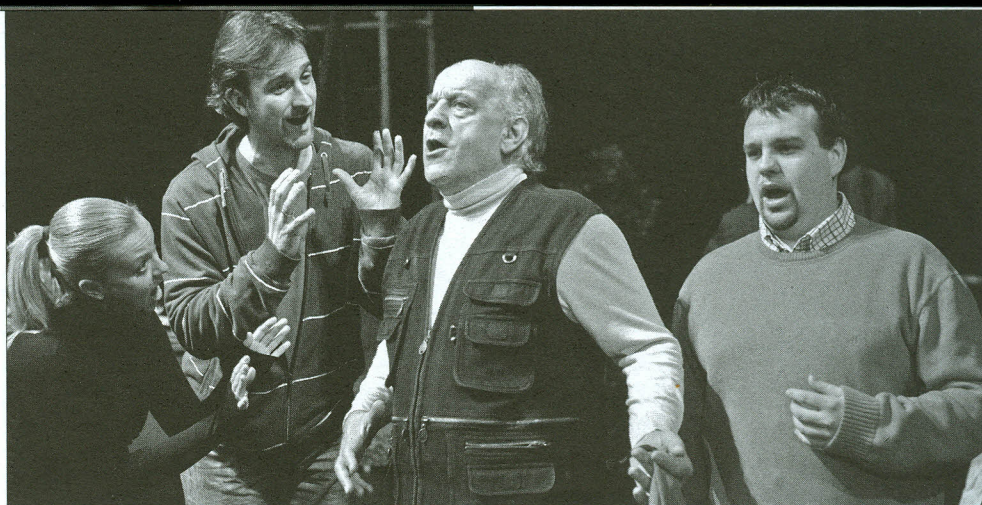
Geiger Lajos

Cseh Antal

Konkoly Balázs

Vermes Tímea, Geiger Lajos, Kovács Kolos, Horváth István

egymást színpadon, hogy ne befolyásoljuk a másik szerepalkotását.

SZE: Mit jelent Figarót énekelni?

Cseh Antal: Nekem külön öröm, mert Bartolóra készültem a meghallgatáson – és Figaró lettem. A miskolci Sevillaival egy időben Mozart Figaróját is alakíthatom – izgalmas egyszerre a két feladat. Azt hiszem, pályakezdő baritonoknak a Figarónál nagyobb kihívás aligha adódhat. A hangi megmérettetés mellett pedig nem elhanyagolható az sem, hogy szabadon lehet benne játszani, bolondozni, szórakoztatni.

Geiger Lajos: Valóban kimeríthetetlen és meg-unthatatlan a Figaró-szerep. Az pedig nem titok, hogy a baritonok harmincöt éves koruk előtt leginkább tréningeznek a későbbi komoly feladatokra, hiszen a szerepkör miatt a fiatalság inkább hátrány, mint előny.

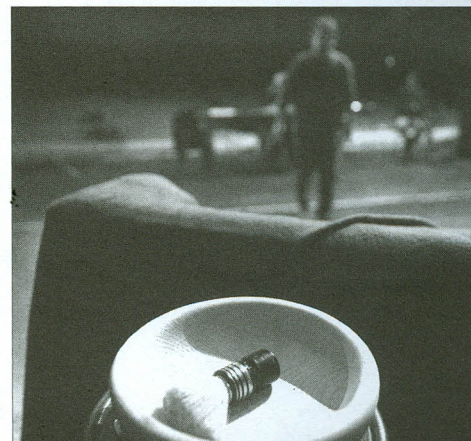
SZE: De miért is olyan jó ez a szerep?

Geiger Lajos: Mert sok benne a humor. A lazaság nagyon fontos. Az, hogy az „őrültségeiddel” együtt vállald önmagad. A civil életben sem bírnám ki, ha egy íróasztal mögé ültetnének, és rám parancsolnának, végezzem el a mun-

kámat, gép módjára. Szerintem az „élet sója” az, ha könnyedén vehetjük a mindennapok kihívásait, miközben természetesen saját elvárásainknak megfelelően próbáljuk kihozni a maximumot önmagunkból.

Cseh Antal: És erre a Figaró-szerep nagy lehetőség. Egyébként is, szerintem a vígopera-előadásokat sűríteni kellene. A nézőnek valószínűleg elege van abból, hogy élete minden fórumán – a családjában, a munkahelyén, az utcán, a televízióban – csak a pesszimizmussal és a kilátástalansággal szembesül. A színház olyan helyszín lehet, ahol végre feltöltődhet hittel, örömmel, ahol felszabadulhat, megfedkezhet a mindennapok gondjairól.

SZABÓ VIRÁG

BOGA BESZÉL

Zenés csacsogvány

Karinthy Frigyes „A feleségem beszéli” című műve alapján szerkesztette és rendezte:

SERES ILDIKÓ

Zeneszerzők: NÁDOR MIHÁLY, WEINER ISTVÁN,
PALLÓS TIVADAR, SZIRMAI ALBERT,
HETÉNYI (HEIDLBURG) ALBERT, ZERKOVITZ BÉLA,
SEBESTYÉN ANDRÁS, DR. BRÓDY MIKLÓS,
BUDAY DÉNES

Dalszövegek: GÁBOR ANDOR, BÉKEFFI ISTVÁN,
HELTAI JENŐ, SZÉP ERNŐ, EMÓD TAMÁS,
NÁDAS SÁNDOR

BOGA

SERES ILDIKÓ

Zongorán közreműködik:
REGŐS ZSOLT

Munkatársak:

BALÁZS ÉVA

KRISTON SZABOLCS

LACZÓ HENRIETT

PINDUR ISTVÁN

SZOBONYA FERDINÁND

Előbemutató: 2009. február 21.

Bemutató: 2009. február 22.

Játékszín

SERES ILDIKÓ

Zenés csacsogvány

Hogy miért éppen Karinthy-est? Hiszen Karinthy Frigyes nem kifejezetten színpadi szerzőként ismerjük. Mondhatnám, hogy a Nyugat centenáriuma apropóján, de ez sem igaz.

Takarítás közben akadt kezembe *A feleségem beszéli*. Rémlik, premier-ajándékként kaptam pár éve, de a karcsú kötet ügyesen elbújt a roskadozó polcon, a több rétegű könyvhalom alatt. A takarítást persze rögtön félbehagytam... Bár Karinthynek ezeket az írásait nem ismertem, ahogy belelapoztam, olyan volt, mintha régi fényképalbumot nézegetnék... Kamaszkori emlékek, érzések törtek elő...

Karinthyval való első találkozásom a *Tanár úr kérem* volt. Annyi idős lehettem, mint most Hanna lányom... Aztán fejest ugrottam humoreszkjeibe, novelláiba. Valósággal elbűvöltek az írásai. Először engem is a humora ragadott meg, de hamarosan kezembe került a *Találkozás egy fiatalemberrel*, a *Ballada a néma férfiakról*, a *Barabbás*, a *Reménytelen szerelem*, az *Előszó*... és én menthetetlenül beleszerettem.

„Úgy használnak engem, mint a krumplit először Európában – virágot és gyümölcsöt (humor és vicc) tépik, a gyökérgumót (filozófiát) eldobják.” (Karinthy)

Torokszorító, felkavaró élmény volt minden

írása. Rabja lettem ennek az ezerarcú léleknek. Éreztem, hogy minden bennem kavargó kamaszkori kérdésre ott van a válasz a sorok között. Például a nagy Titokra, ami Férfi és Nő között feszül...

„Férfi és nő - hogy érthetnék meg egymást? Hisz mind a kettő mást akar - a férfi a nőt, a nő a férfit.” (Karinthy)

Vagy például, hogy milyen is az igazi Szeretem?

„Szerelem. Egyfűlű kosár - olyan nehéz, hogy csak ketten bírják könnyen - de csak egy füle van, hol az egyik cipeli, hol a másik.” (Karinthy)

De aztán elsodort az élet, a felnőtt, a nagybetűs...Valahogy elsodort Karinthytól...

Amikor letettem a könyvet, arra gondoltam, nem lehet véletlen, hogy éppen most akadt a kezemből Karinthy a szellemes szatírasorozat – *A feleségem beszél* címmel – 1917-ben indította a Pesti Naplóban. Bármilyen hihetetlen, de ezek az írások eddig egyetlen korábbi válogatásban sem jelentek meg! Ez az 1997-ben kiadott, finom humorú, félszáz női monológot tartalmazó könyvecske igazi kuriózum!

Előástam persze a régi Karinthy-köteteket is. Kimondhatatlan élmény volt most, annyi év után, újraolvasni novelláit!

Már túl vagyok több számvetésen és találkozással is fiatalkori önmagammal...

Már érteni vélem azokat a mondatokat, amelyeknek tizenévesen csak sejtettem a jelentését...

A feleségem beszél hősnője egy átlagos pesti háziasszony, egy aranyos butuska, drága fecse-

gő, aki az első világháborúval járó szegénység, nélkülözés idején csodálatra méltó találékony-sággal, igazi női leleménnyel veszi fel a harcot a megszorítások, az éhség és a hideg ellen. Józan szkepticizmussal szemléli a világ örült dolgait, a politika hazugságait és az emberi hülyeséget. És a legnagyobb nyomorban is tetszeni akar, szeretve lenni vágyik. Mindig is őszintén csodáltam, hogy az emberek ebben a rideg korban is képesek voltak nevetni, hogy zsúfoltak voltak az orfeumok és kávéházak, hogy kabarétréfák és operettek születtek...

A háború a két elválaszthatatlan jó barát, Karinthy Frigyes és Kosztolányi Dezső játékos kedvét sem szegte.

Gyerekes csínyek, vaskos tréfák egész sorát követték el.

Kosztolányiné így emlékszik ezekre az évekre: *„Játszottak, közben folyt a szörnyű világháború, ... az élet egyre nehezebbé vált, egyre fenyegetőbb lett, nem is lehetett másképpen elviselni, csak így. Mit is lehetett volna tenni ellene? Játsszani, nevetni, röhögni.”*

Kosztolányi híres mondata pedig Karinthyról: *„Ez a marha volt közöttünk az egyetlen zseni!”*

A feleségem beszél humoreszksorozat ihletője Karinthy első felesége, az ígéretes tehetségű drámai színésznő, Judik Etel, azaz – ahogy az író becézte – Boga volt. Regénybe illő, mindent elsöprő szerelmük – melynek egy bosszúszomjas rendőrkapitány férj és három gyerek sem jelenthetett akadályt –, hatévnyi boldog házasságban teljesedett ki, illetve be.

„Első feleségemet, a bársonyszemű, szelíd és szenvedélyes színésznőt, romantikusan szöktettem meg férjétől, sötét öltözőkön és süllyesztőkön át, revolverrel a kezemben. Fél évig bujkáltunk Berlin mellett, úgy éreztük, örök élet kezdődik.”

Boga alkalmazkodó, a szeretett férjbe beolvadó csodálatos asszony volt. Színészi pályáját feladva, az egyre népszerűbb ifjú Karinthy mellett egyszerre vállalta az odaadó feleség, anya, szerető és barát szerepét. Boldogságuknak (és a humoreszksorozatnak) nem a háború, hanem az 1918-ban kirobbant spanyolnátha vetett tragikus véget. Boga halálakor Karinthy mély depresszióba esett. *„Úgy érzem, agyamban daganat képződött... amikor ő meghalt.”*

A Boga beszél című zenés Karinthy-est humoreszkjeit olyan orfeum-kuplékkal egészítettem ki, melyeknek szövegeit a kor kiváló költői írták. Ezt az estet, mellyel a zseniális Karinthy és Boga szerelme előtt tisztelgek, Apám emlékének ajánlom, akivel a világon a legjobban lehetett röhögni.

Remélem, mindhárman jól mulatnak majd oda-fönt..., a közönség pedig idelent!

ARIEL DORFMAN

A halál és a lányka

színmű

Fordította: **PREKOP GABRIELLA**

PAULINA SALAS

SZIRBIK BERNADETT

GERARDO ESCOBAR, A FÉRJE, ÜGYVÉD

KOROGNAI KÁROLY

ROBERTO MIRANDA, ORVOS

SZATMÁRI GYÖRGY

Díszlet-jelmeztervező:

BOZÓKI MARA

Dramaturg:

VÁRI-NAGY NÓRA

Színpadmester:

SZOBONYA FERDINÁND

Súgó:

SIMONFI ADRIENN

Rendezőasszisztens-ügyelő:

KRISTON SZABOLCS

A rendező munkatársa:

PATRICIA VIEREGG

RENDEZŐ:

DR. ROLF P. PARCHWITZ

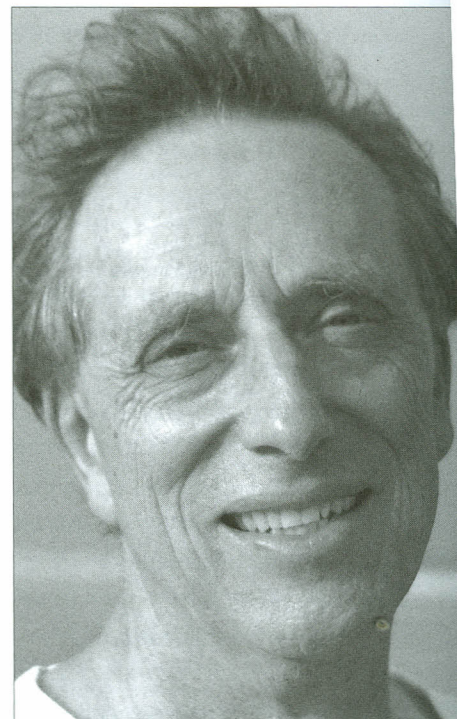
Bemutató:

2009. március 6. – Játékszín

Egyszerre ötven

Ariel Dorfman író, esztéta, emberjogi aktivista 1942-ben Buenos Airesben látta meg a napvilágot, bár születése után nem sokkal családjával az Egyesült Államokba költözött. Tizenkét éves volt, amikor letelepedtek Chilében, de az író csak 1967-ben lett az ország állampolgára. Egyetemi diplomáját a kaliforniai Berkeley-n szerezte, majd visszatért Chilébe, ahol kulturális tanácsadóként dolgozott az Allende-kormány alatt. Ez idő alatt született az Armand Mattelarttal közösen írt, nagy vitát kavart kritikája az észak-amerikai imperializmusról, melynek címe a *How To Read Donald Duck* (Hogy olvassuk Donald Kacsát) volt. Az 1973-as puccs után, Augusto Pinochet hatalomra jutásakor Dorfmannak el kellett hagynia az országot. Először Párizsban, majd Amsterdamban és Washingtonban élt. A Pinochet-kormány bukása, azaz 1990 óta Chile és az Egyesült Államok között ingázik, 2004 óta amerikai állampolgár.

Számos írása foglalkozik a katonai diktatúra szörnyű részleteinek bemutatásával, illetve a demokrácia helyreállta után a bűnösök pereivel. Számos esszét írt e témában, de erről szól egyik legismertebb műve, *A halál és a lányka* is, amelynek filmváltozatát Roman Polanski készítette el 1994-ben. A háromszereplős, egyhelyszínes, feszültséggel telit politikai melodráma igazi világ-

siker lett. Ezt jelzi, hogy Németországban 1993-ban egyidejűleg ötven különböző változata volt műsoron; a New York-i bemutaton pedig olyan ismert színészek közreműködésével mutatták be a darabot, mint az ötszörös Oscar-díj-jelölt Glenn Close, Richard Dreyfuss, és a kétszeres Oscar-díjas Gene Hackman.

Dorfman munkáit több mint 40 nyelvre lefordították, esszéit, verseit, novelláit és színdarabjait pedig több mint 100 országban kiadták. Emellett rendszeresen ír a világ számos vezető lapjába, például a *New York Times*ba, a *Washington Post*ba, és a *Guardian*ba.

VÁRI-NAGY NÓRA

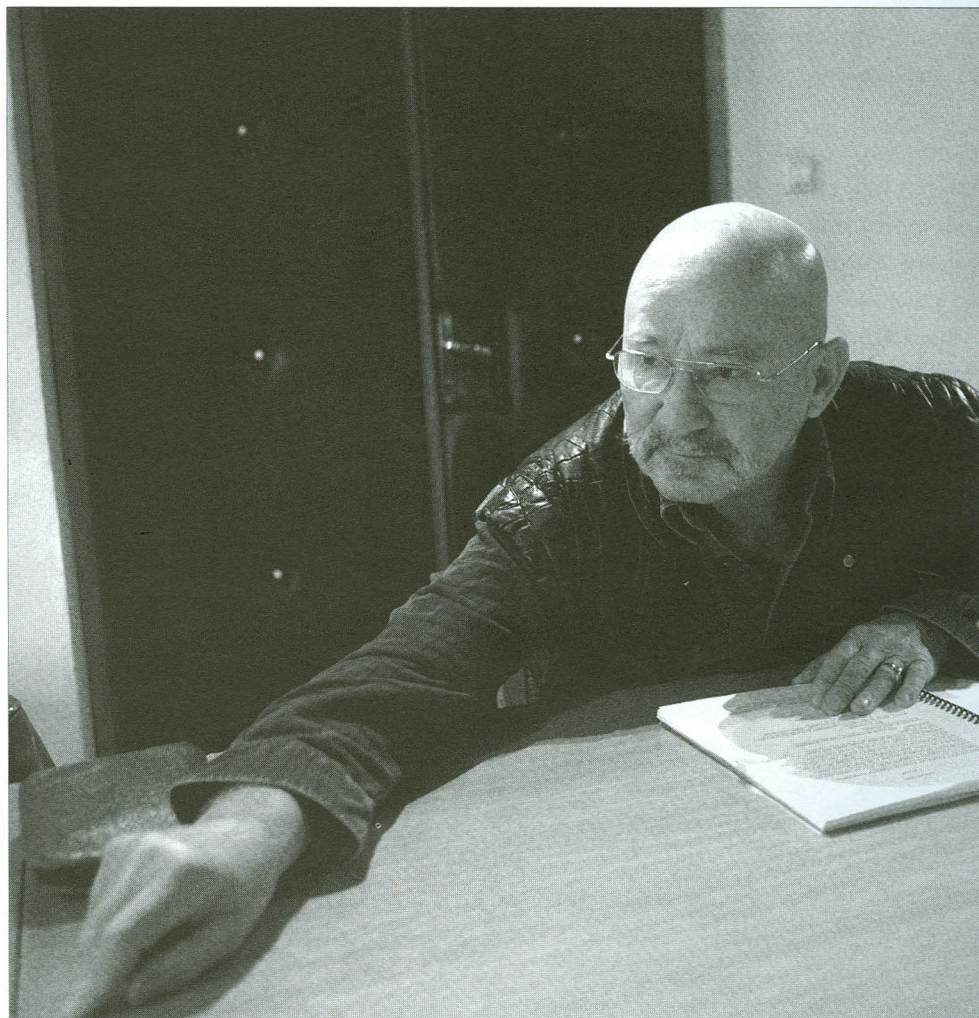
Múlt és jövő

Dr. Rolf P. Parchwitz rendező

Dorfman maga azt írja, hogy a történet bárhol játszódhat, ahol véget ért egy diktatúra, és egy új világ, egy új rendszer építésébe fognak a polgárok. A szerző számára Chile – ahol élt – csak a modell, csak a dráma ügyül szolgáló kiindulópont.

Tapasztalataink személyesek. Amikor 1989/90-ben leomlott a vasfüggöny, azt hittük, végre eljött az ideje, hogy jó irányt vegyenek a dolgok a világban. Hogy ez nem így lett, bizonyítja mindaz a sok-sok konfliktus és háború, ami a világban sorra szedi áldozatait, és bizonyítja az a sok-sok csalódás, ami a volt szocialista országokban érte az embereket a demokrácia felé vezető úton. Dorfman műve tehát igen aktuális. Aktuális a chileiek, a bulgárok, a románok, a magyarok – mindenki számára. És érdekes nekem is, aki német vagyok: különösen alakult ugyanis a történelem Németországban: 1945 után seregnyi náci töltött be magas posztokat is a közéletben, 1989 után pedig a demokratikus Németország egyesült az ország másik, diktatórikus berendezkedésű felével.

A *halál és a lányka* első látásra olyan, mint egy krimi, igazi lélektani krimi. A neves jogvédő harcos, Gerardo Escobar felesége, aki szintén

harcolt a mozgalomban, meggyanúsít egy embert: ő az a férfi, aki egykor vallatta és megerőszakolta, és eközben folyvást Schubert *A halál és a lányka* című zeneművét hallgatta. A perverz orvos ártatlannak vallja magát, az aszszony bosszút akar állni, a férj pedig – aki az új rendszerben azt az elnöki megbízást kapja, hogy derítsék fel a korábbi bűnöket – a jogszerű eljárás mellett érvel.

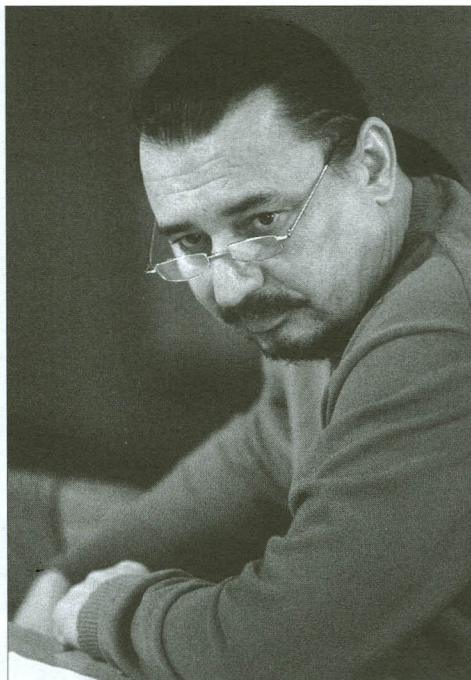
Az orvos az életét akarja megmenteni, amikor vallomást tesz, de később azt állítja, hogy csak kitalálta az egészet. A nő jogosan követel elégtételt a meggyalázása miatt, de ha megöli egykori kínzóját, akkor önkényesen ítélkezne felette, és ugyanarra szintre süllyedne, mint az egykori tettesek. A férj, ha megöli felesége megerőszakolóját, hiteltelenné teszi a múlttal való jogszerű leszámolásra tett kísérletet. Kinek

van igaza? És miben? Egyszerűnek tűnő kérdések. Amelyekre nagyon nehéz választ adni.

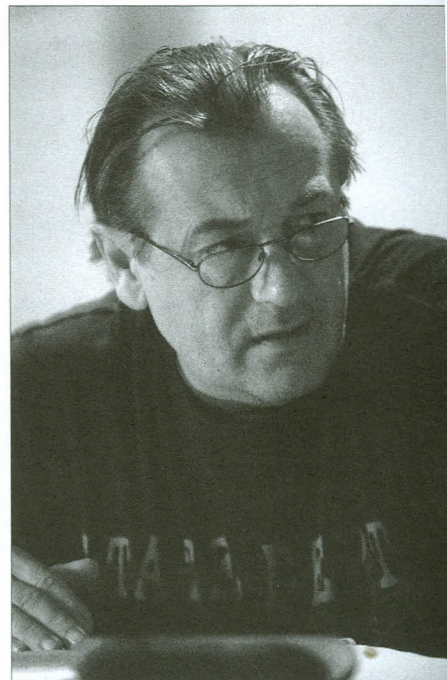
Dorfman nem ítéli el a megalázott nő indulatát. De – már csak saját múltja miatt is – a jogszerűség mellett teszi le a voksot. Roman Polanski világhírű filmjében egyértelmű, hogy a utolsó jelenetben szabadlábon megjelenő orvos figurájáról tudjuk: ő volt a tettes. Dorfman darabjában azonban ebben nem lehetünk 100, csak 98 százalékosan bizonyosak. Nekünk is választ kell adnunk a darab által feltett kérdésre, el kell gondolkoznunk a magunk életén és azon, hogy nálunk milyen válaszok születnek a kérdésre: mit tegyünk a múltunkkal, hogyan ítéljük meg a bűnösöket?

Lejegyezte:

KORNYA ISTVÁN

Korognai Károly

Szatmári György

A PINOCHET-DIKTATÚRA ÉS UTÓÉLETE, AVAGY A DRÁMA TÖRTÉNELMI HÁTTERE

1973-ban Chile gazdasága súlyos válságba került, az infláció hatalmas méreteket öltött. Szeptember 11-én egy katonai puccs megdöntötte Salvador Allende baloldali kormányát, s az elnök öngyilkosságot követett el. Mivel a hadsereg legrégebbi alakulatainak élén Augusto Pinochet állt, így őt nevezték ki a győzedelmes junta, azaz katonai diktatúra élére.

A puccs után több mint ötezer embert öltek meg, a következő három év során 130 ezer embert tartóztattak le. A diktatúrát követő vizsgálat szerint a puccs áldozatain túl

2095 embert öltek meg, és 1102 további ember „tűnt el”. Az ellenzékiek közül sokakat megkínoztak és bebörtönöztek; több ezer chilei hagyta el az országot.

Pinochet egyeduralka csak az 1989. decemberi demokratikus választások után dőlt meg, amikor a kereszténydemokrata Patricio Aylwint választották elnökké, Pinochet azonban a hadsereg élén állt egészen 1998-ig. Ez utóbbi posztot elhagyva élethosszig tartó szenátori székét kapott, emiatt nem lehetett őt Chilében felelősségre vonni. 1998-ban az Egyesült Királyságba utazott egy orvosf

vizsgálatra, ahol már nem védték hazája törvényei, így letartóztatták, s a bírósági tárgyalása idejére házi őrizet alá helyezték. Végül a betegségére tekintettel szabadon bocsátották, ezért visszatérhetett Chilébe, ahol 2006-os haláláig élt.

Dorfman *A halál és a lánykát* Pinochet bukása után írta, amikor a demokratikus úton megválasztott új miniszterelnök összehívott egy nyolctagú bizottságot, amely a Pinochet-éra alatt elkövetett törvénytelensegeket vizsgálta.

VÁRI-NAGY NÓRA

„Személyes lehetek”

Szirbik Bernadett – Paulina Salas

Eddigi pályám legmeghatározóbb szerepe Paulina – mondja Szirbik Bernadett, akit a Muzsika hangja Elsa Schraedereként, A kör négyesgesítése Tányájaként láthat a miskolci közönség a 2008/2009-es évadban.

– Paulina Salast eljátszani izgalmas feladat, mert szélsőséges helyzeteket mutathatok meg: a gyűlölettől a megbocsátásig, a felajzott lelkiállapottól a ridegen elutasítóig. Nem folyamatot kell ábrázolnom, nem egy személyiség fejlődésének ívét, hanem állapotokat, amelyeket egy megalázott asszony érez, amikor szembekerül megalázójával, a politikai elítélteket kínzó perverz orvossal.

Örülök ennek a szerepnek, mert személyes lehetek. Ezt másképpen nem is lehet. Az első kérdés, ami felmerül bennem: én mit tennék? Valószínűleg nem a megbocsátás volna az első gondolatom... De mi volna a második? A harmadik? Magamban kell tudnom választ adni Paulina fejével is gondolkodva.

Ilyen típusú darabban még nem játszottam. Nem a főszereplőségről van szó, hanem arról,

hogy a játékmód, az intenzitás teszi hitelessé ennek az asszonynak a szavait, a személyiségét. A történet szerint, Paulina ügyvéd férje az új demokratikus állam elnökétől pont azt a fel-

adatot kapja, hogy az előző rendszer politikai halálos áldozatainak, igazságot szolgáltatson, a rendszer pribékjeire pedig méltó büntetést szabjon a jog és nem a bosszú eszközével.

Paulina is áldozat, de nem halálos áldozat. Neki nem szolgáltat igazságot senki. Elégtételre vágyik, ezért kezdi el egykori kínzóját vallatni, újra átélni a borzalmakat. Ezt az átélést kell tudnom közvetíteni, hogy a nézők is megérezzék Paulina sorsának a tragikumát. Szüksége van az önterápiára. Csak így válik érthetővé és elfogadhatóvá a dühe, amit megerőszkolójára zúdít, és amivel időnként a férje ellen fordul.

Türelmes típus vagyok, soha nem kapkodtam szerepek után, és úgy érzem, a türelmem beérett – minden egyéb a színpadon dől majd el, élesben, a közönség előtt. Szerencsére kitűnő társaim lesznek a színen: Korognai Károly pályám eleje óta segít, rendez engem, a Portugálban együtt is játszottunk, akárcsak Szatmári Györggyel. Amikor tudatosult bennem, hogy mit is ró rám ez a szerep, arra gondoltam, hogy ebbe egy kicsit (vagy nagyon?) bele kell halni.

Lejegyezte:
KORNIA ISTVÁN

SÁRBOGÁRDI JOLÁN,
JEGYKIADÓ
SERES ILDIKÓ

BAJKHÁLLÓY RICHARD,
HUSZÁRKAPITÁNY
FANDL FERENC

VARGÁNYAI GUSZTÁV,
ÁLLOMÁSFŐNÖK
VIDA PÉTER

AMÁLIA, GYÁMLEÁNY,
HERCEGKISASSZONY
JANCsó DÓRA

KLEISERMANN MIHÁLY,
JEGYVIZSGÁLÓ
BAJ LÁSZLÓ

ANYUSKA, JOLÁN ANYJA
KEREKES VALÉRIA

PARTI NAGY LAJOS:

Ibusár

zenés-táncos huszerett

LÉOPOLD FŐHERCEG,
AMÁLIA GYÁMJA
BŐSZE GYÖRGY

TALPIGHY GRÓF, MUSZKA KÉM
SZEGEDI DEZSŐ
Jászai-díjas

ISTENSEGITSY,
AGG KÖZHUSZÁR
HUNYADKÜRTI ISTVÁN
Jászai-díjas

EGY UTAS
M. SZILÁGYI LAJOS

JÉNAI PÁL, vasutas, egy hang nélkül

Zongorán közreműködik: **REGŐS ZSOLT** Jászai-díjas
Közreműködik a színház kijelölt tánckara

Díszlettervező: MENCZEL RÓBERT Jászai-díjas
Jelmeztervező: GYARMATHY ÁGNES
Dramaturg: VÁRI-NAGY NÓRA
Zenei vezető: REGŐS ZSOLT
Koreográfus: SEBESTYÉN CSABA
Színpadmester: BALÁZS ANDRÁS
Ügyelő: OREHOVSZKY ZSÓFIA
Súgó: BALÁZS ÉVA
Rendezőasszisztens: GRIBOVSKY PÁL

RENDEZŐ:
ÁCS JÁNOS
Jászai-díjas

Bemutató:
2009. **március 27.**
Kamaraszínház

„leül, és puff”
ollózat

Parti Nagy Lajos (1953) (Fotó: Eöri-Szabó Zsolt)

Parti Nagy Lajos író leginkább talán az irgalmas szeretet és az irgalmatlan elmúlás fájdalomának szemérmes-szerűen nagyszabású költője. ✂ Talán a groteszk, a paródia, az ironia meg az érzelmesség, illetve nyelvi játékoság-gátlástalanság kevercséről lehetne beszélni. Meg arról, hogy mindez a tragikum és a komikum, az alantas és a fenséges határán billeg. A sírás és a nevetés közti mindenki-földjén. ✂ Nyelvremsztő, nyelvfacsaró, zsonglőr, virtuóz, akrobata, bűvész. ✂ Valószínű, hogy az egyetlenegy dolog, amit viszonylag jól tudok az életben, a

különféle mondatoknak az így-úgy való megfogalmazása, ahogy más történetesen kézen tud járni vagy nem tudom én, mit. ✂

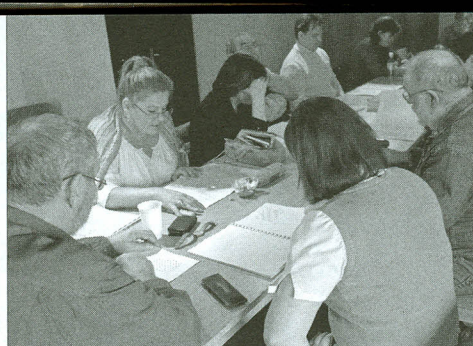
Amikor mindenki könyvkiadót akart alapítani, és ponyvák, anonim füzetes regények kiadásából akart volna meggazdagodni, akkor kezembe került egy ilyen kiadó szinopszisa arról, hogy milyennek képzel el egy lányregényt. Ebben olyanok voltak, hogy mainak kell lennie, de azért ne legyen durva, a szereplőket ne hívják különleges neveken, de azért ne legyen mindenki Kovács, ne használjanak csúnya sza-

vakat, mint hülye vagy kurva stb. ✂ Túl voltam a *Szódalovaglás* összerakásán, nemigen ment a munka, és elkezdtem azon gondolkodni, milyen érdekes lehet, ha valaki csak úgy leül, és puff, megír 45 oldal prózát. Egy történetet. Merthogy én életemben nem írtam talán három történetet se, és most itt ez a szinopszis, egy ekkora baromság, szóval kíváncsi lettem arra, hogy mennyi idő alatt lehet megírni. Hogy ez de facto mennyi. És egy szombaton nekiláttam. ✂ Ez is úgy kezdődött, hogy leírtam az első mondatot, miszerint Margittay Edina még soha nem volt egymáséi... Persze még fogalmam sem volt

róla, hogy ki ez a nő, csak az „egymáséi” tetszett meg a rontottságával, szóval a mondat. És akkor már láttam a játékszabályokat, hogy például nem szabad visszamennem, csak nyomatnom, mint a snellsakokban, és megállni 45 flekknél. Föltételeztem, hogy aki ilyesmit ír, az nem nagyon gondolkodik közben, de arra azért vigyáz, hogy egy szereplő ne haljon meg kétszer, meg hogy haladjon az a történet. Az rögtön kiderült, hogy dilettánsul tudok a legjobban, megvolt a hangnem, megvolt a stíl. Amikor másnap este befejeztem a szöveget, fölé írtam, hogy Sárbogárdi Jolán. Ez már régóta megvolt, a Sárbogár-

Olvasópróban, a zongoránál Regős Zsolt

KAMARASZÍNHÁZ

Vári-Nagy Nóra dramaturg, Jancsó Dóra, Vida Péter, Szegedi Dezső

di Jolán, egy puszta név, ami nem kapcsolódott semmihez, de jónak tűnt. Egyrészt benne van a Charles Bovary, bár ez csak később jutott eszembe, benne van a magyar irodalom egyik őstoposza, a sár, aztán benne van a bogár, az egész kicsit töröttes, kicsit furcsa... Engem az érdekelt, hogy egy dilettáns szerző nyelvében és nevében csináljak egy lányregényt úgy, hogy közben nem bújok ki a szerepből. ✂

1992-ben, amikor a darabot írtam, volt egy üres, légbőlkapott nevem, Sárbogárdi Jolán, illetve volt egy kisregény, *A test angyala*, melyet Jolán neve alatt jelentettem meg korábban. Volt továbbá egy bizonyos hangjáték-pályázat, melynek *Huszárok* volt a címe. Úgy éreztem,

tartozom ennek a kedves, biankó teremtésnek annyival, hogy sorsot, milyenséget írok neki, megmutatom egyfelől „alkotás” közben, másfelől a saját, szürke életében, illetve megírom, mi történik, ha e két dolog összeütközik. Megtettem hát Jolánt MÁV-menetjegykiadónak Ibusáron és megírtam egy napját, egy harisnya-szomorú, ám végzetes őszi napját, melynek éjszakáján Sárbogárdi Jolán föllázad és súlyos függelemsértés keretében előadja „éjeinek harapdált gyümölcsét”, az általa írt operettet. Erről szól a darab, vagyis az ibusári valóság és a habos-tüllös, persze ugyancsak ibusári vágyvilág reménytelen összegabalyodásáról, arról, ahogy meglevenednek a képzelet strandpapucsnyi

huszárjai, miközben szegény Jolán kicsit megőrül, vagyis egyszer az életben botrányosan szabad akar lenni, eléggé hiába, mint mindannyian. Szól továbbá az öregedésről, a szerelemről, meg arról, hogy miért nem, ha igen, meg arról, hogy a nyelvi szempontú bajok alatt is érző szív dobog. Mindeközben szól paródia és szeretet viszonyáról, és sorolhatnám, hogy nyelvileg mi mindenről. Az *Ibusár* rólunk, de ne többszámozzak – rólam szól. Sárbogárdi Jolán én vagyunk. ✂

Tíz év alatt volt vagy húsz bemutató. Pillanatnnyilván játsszák az Örkényben, Pécsen, Csíkszeredán, januárban az Operett Színházban, tavasszal Miskolcon és Kecskeméten lesz belőle

Az Ibusár olvasópróbájának képeit VAJDA JÁNOS készítette

Fandl Ferenc, Vida Péter

bemutató. Egy hangjáték-szöveg, amit Dobák Livia 1992-ben elkért a debreceni Csokonai Színház számára. Szép karrier, nem?

Az „ollózatban” felhasználtam részleteket Parti Nagy Lajos, Réz Pál, Závada Pál írásaiból, illetve interjúkból (cím és szerző nélkül, sulinet; Bori Erzsébet: „Alapvetően egy stílgyak volt”, Magyar Narancs; Györe Gabriella – Jánossy Lajos: „...műhelymanír, műhelymódor, műhelyalkat – ilyesmik”, litera.hu). A szöveg műfaji meghatározása – ollózat – Parti Nagy leleménye. Az írásban nem szerepelnek részletek Sárbogárdi Jolántól, aki elitélőleg nyilatkozott interjújában a szerzőről a Velvet újságíróknak. K. I.

IBUSÁR: NEGYEDIK JELENET, ÁLLOMÁS, PÉNZTÁR

JOLÁN

Megérkezik az állomás pénztárába, a munkahelyére. Tesz-vesz, lepakol, stb. Egészen finoman slamos és kopottas, nem papagáj és nem szürke veréb, valahol a kettő között van öltözve.

Reménytelen. Egy ibusári ősbemutató... Majd pont. Ámbár, legalább hallanák. A fél Ibusár. Minimum a fél Ibusár. Hülyeség? Na és, ha hülyeség? ...A Bajkhálló huszármene, háborús dalmű, három felvonásban... A Guszti úgyis az idióta tanfolyamján. Amikor elmegy a gyékényesi, egyszer csak felhangzik a nyitány. Felzeng a hangosbeszélő. Vonások, fújósok, bombardon, minden. Éjeim harapdált gyümölcse. Saját pelikánjával etette Sárbogárdi Jolán. Ez a hülye biztos idegbajt kap. És kirúg, mint a sicc. Nem lesz oltárhoz vezetés meg galambleves. Nem töfölődik a szemével többet. Nem bámul, ha rúzsozok. Mér nézel úgy, Guszti, mintha fogdosnál? Jegykiadó nem rúzsozhat? Szabályzatilag nem? Mit bámulsz, kombinéhuszár? Hát a huszárok mellé akarsz bújni az ágyamba? Csípnéd, mi? Te is, meg az anyám is. Hogy állomásfőnökné a Jolika. Szemaforral fekszik, szemaforral kel. Hát sose! Tudod? Sose! Az úgyis fix, hogy elmegyek innét. El én, ne féljél! Ha más nem, az operetthoz takarító-nőnek... Húzom a követ, meglát a nemzetközi karnagy, odajön... „Hát maga? Maga

az?” Kérem, érettségi bizonyítványom köként húzza le a szívemet... Akkor kiemel az a finom, olasz ember, még a sapkarózsája is bombardon és gordonka... Úgyis elmegyek! Anyuska majd bög utánam, mint a zápor, ne sírj anyám, az álmok nem szoknak hazudni... Nem a lószart nem. Te úristen, hogy utálom ezt az egész kupit! Ahogy itt folyni tud minden. Ahogyan ázik, pudvásodik a délután, egy lavór szappanos harisnyanadrág. Fekete. Ül az ember az üres pénztárban, karnagy úr, ötpercenként sírhatnak támad, még a lelke is hólyaghurutos. „Felfázol, Jolika!” Na és? Nem mindegy, ha fel? Ül az ember otthon, nyikorog a nádszék, ősz van, fúj a muszka szél a csatatérről. Potyog a vizes dió. Maradjál most, anyuska, azzal a kardigánnal, kaphatsz te is egy eltévedt golyót. ...Bajkhálló a végén visszajön. Az bezzeg vissza. És Amália egymáséi lesznek, ásó, kapa, satöbbi. Vágtatnak sebtén. Vargányai fütyürészik kint, köhög, szuszog, távolról hallani. ...Ha érdemes, megcsináltatja nekem a fogát... „Egy gyöngém van, a velőpirítós, Jolika.” „Jolika, olyan a hajad, mint a mézes puszedli.” A cilámpás, zsíros hajam, mi? De ne félj, most majd szeretheted a művészetemet! ...Zenés táncos vonatbemondó... Jézusom, micsoda hülyeség, micsoda nyomorult hülyeség...

Beül a pénztárba, behúzza a függönyt, mire megszólal a zene, a távoli csatazaj, minden, ami kell az operetthez.

Operett- menetjegy

Seres Ildikó – Sárbogárdi Jolán

Köztudott, hogy operett-párti vagyok! De amikor évekkel ezelőtt – már számtalan primadonnaszereppel a hátam mögött – egy fél-amatőr társulat előadásában először láttam az *Ibusárt*, rögtön arra gondoltam, milyen jó lenne egyszer eljátszani ezt a „huszerettet”, vagyis az operett műfaj és benne önmagam paródiáját! Hiszen valljuk be, nem minden zenés mű olyan zseniális, mint például a *Csárdáskirálynő*! Az elmúlt huszonöt év alatt nekem is gyakran égnek állt a hajam egy-egy idióta dalszöveg vagy jelenet láttán... És hát rajtunk, az operett főszerepeket játszó női és „férfi primadonnákon” is van bőven élcélni való...

Parti Nagy Lajos (remek)műve egy jelentről jelenetre izgalmas dramaturgiával felépített bravúros színdarab, amiben az „operett”-betétek a történet szerves részét képezik. Ellenállhatatlan humorral mutat rá az operett műfaj minden setesutaságára, és ábrázolja tragikomikus ibusári anti-hőseit!

A sors iróniája, hogy a mi előadásunk a szerző által megadott szereplőlistát követi, vagyis az operett-betéteket és az ibusári figurákat más-más színészek játsszák. (A két közeg főbb szerepeit gyakran összevonják.) Tehát nálunk Sárbogárdi Jolán nemigen fakad dalra, övé a kiábrándító ibusári valóság. Elfuserált, nyomorult

kis életének vágyait írja bele dilettáns operettjébe, melynek főhősei Amália hercegisasszony és Bajkhállóy Richárd huszárkapitány.

Vannak színészek, akik rettegnek az énekléstől... Én viszont akkor érzem magam igazán biztonságban a színpadon, ha megszólal a zene. Úgy hogy ez most így még nagyobb kihívás, hiszen nem lesz „alattam” a muzsika nyújtotta biztonsági háló. De Ács Jánosban, akivel sajnos még soha sem dolgoztam, nagyon bízom! Kimondhatatlan öröm számomra, hogy megismerhetem! Színészként azt a rendezőt szeretem, aki a próbák során „megtermékenyít” és bár egyedül „hordom ki” a figurát, de a szerep „szülése” közben fogja a kezem. És hát Sárbogárdi Jolán remek szerep!

Jolán, a meghatározhatatlan korú vénlány, a dilettáns szerzőnő, az ibusári MÁV-állomás lerobbant jegykiadó irodájában ül hosszú évek óta (és valószínűleg ott is fog ülni nyugdíjig!).

A csehovi hősök elvágyódásával a kilátástalan ürességből várja a csodát. Csak ő nem Moszkvába vágyik, hanem az Operettszínházba! Van, aki bánatában iszik, van aki naplót vezet, hogy kiírhasssa magából a keserűségét. Jolán operett librettókat ír – és azt reméli, hogy előbb-utóbb egy ilyen tingli-tangli operettecske lesz az ő menetjegye (Ibu)sárból az „igazi” világba, az Életbe...

Lejegyezte:
KORNYA ISTVÁN

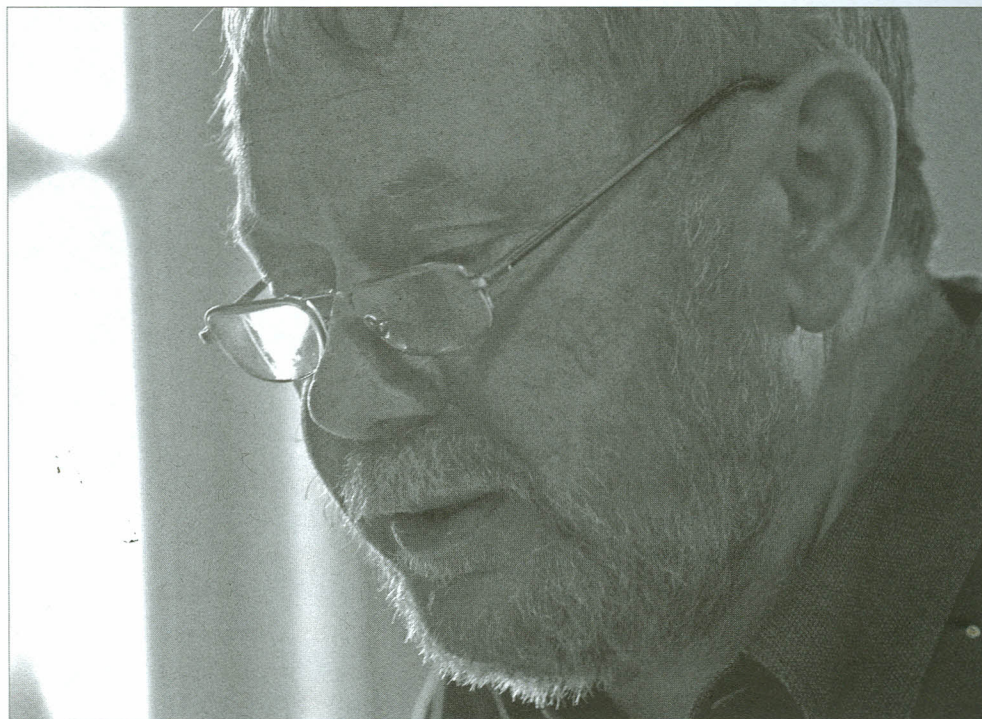
Az operett él

Ács János rendező

Parti Nagy Lajos Ibusár című színdarabjáról faggatom Ács Jánost, és egyszer csak rádöbbenünk: úgy beszélünk róla, mintha az egy operett volna. Mert hát az is, mondja a rendező, pontosabban az is, meg nem is. Hogy mi is? Huszerett.

– Magyarország máig operettország. A János vitéztől a Marica grófnőn keresztül a Csárdáskirálynőig. Az operett valóban hungaricum. Próbálták tiltani politikailag. Kiirtani a jó ízlés nevében. De nem lehetett. Gondoljunk csak arra, hogy a legvadabb rákosista időkben átírták a Csárdáskirálynőt Honthy Hannának, mert annyira akarták az emberek mindazt, ami operett. És amikor bemutatták, újra a szekrénybe rejtett zsakettben, elegáns nagyesztélyiben ment a nagyérdemű az Operettbe. Mert nem akarták elhinni, hogy az ország megáll és újra megáll, hogy nincs kontinuitás. Az operett viszont kontinuitásban van, újra és újra megváltozva, de visszatér. Generációkon keresztül öröklődik a műfaj iránti vonzalom. Nem írta felül a musical sem.

Aki nem akarja a műfajt a maga sajátos humorával, öniróniájával, szerelmes kedvességével,

bizonyos értelemben politikájával maivá tenni, hanem ridegen elutasítja, idejétmúltnak tartja, az egyszerűen nem érti meg az országban élők mentalitásának, szellemi és lelkivilágának egy részét. Az operett hozzánk tartozik!

De Parti Nagy Lajos nem akarja nevetségessé tenni sem a műfajt, sem az alakjait, hanem megérhetővé teszi őket. A huszerett nem az operett paródiája. Hanem a műfaj szeretetteli megemlése.

Ezzel Parti Nagy Lajos beletalált a magyar közönség szívébe. Ezért is játsszák szívesen az Ibusárt a színházak. Ezért van monodrámái és sokszereplős verziója is. Darvas Ferenc zenéje pedig a Sybilltól a Csárdáskirálynőn át a János Vitézig slágeridézetek sorát hozza, és így Sár-

bogárdi Jolán, a dilettáns drámaköltő műve szinte ismerősen cseng a fülünkben.

Az Ibusár főszereplője a vénlány Jolán, aki bele-szédül az operett világba, operetteket ír, mert ki akar menekülni abból a világból, ami egy világvégi MÁV-állomás jegypénztárába zárta. Az Ibusár egy lázadás története. Egy nő, akinek esélye sincs, fellázad a szürke hétköznapiak ellen. Jolán operettlibrettóvá álmódja a körülötte zajló eseményeket, operetthősökké fantáziálja környezetének tagjait. A valóság és a képzelet egymásba olvad, és ez éppen olyan szürreális, mint amilyen szürreális egy jó operett világa.

Lejegyezte:
KORNYA ISTVÁN

Vőlegény

Egészen különleges, ahogyan Szép Ernő képes volt költészetté emelni jelentéktelennek tűnő apróságokat is. Ezt nem lehet másképpen értelmezni, mint a hétköznapiak megdicsőülését... Ezt kell a színészi hordozórakéták segítségével eljuttatnunk a közönséghez. Ha ez sikerül, akkor nem kell magyaráznunk, mennyi szépség és finomság van abban, ha az egyik ember a másiknak azt mondja: „Hisz maga szeret engem. Csak maga nem meri azt érezni...”

SZERVÉT TIBOR
rendező

Fandl Ferenc, Kovács Patrícia

Varga Andrea, Szirtes Gábor, Sípos Vera

Szirtes Gábor, Máhr Ági

Fandl Ferenc, Porcs Dániel, Kovács Patrícia, Máhr Ági, Sípos Vera, Szirtes Gábor

Majoros István, Kovács Patrícia, Fandl Ferenc

A kör négyyszögesítése

Az 1920-as évek Szovjetuniójában játszódó komédiába nem kell mának szóló üzenetet belecsempészni, elég ha „eljátsszuk” azt a kort. Egy korlátok nélkül működő világból nézve értetetlen, hogy alig nyolcvan évvel ezelőtt, a kommunizmus nevű ideológia nevében hányféleképpen kísérelték meg szabályozni az élet minden pillanatát. Katajev világosan tudomásunkra hozza, hogy a szerelem érzése azonban képes lerombolni minden ideológiai határt.

KOROGNAI KÁROLY
rendező

Fabók Mariann, Harsányi Attila, Molnár Sándor Tamás, Szírbik Bernadett, Chajnoczki Balázs

Molnár Sándor Tamás

Chajnoczki Balázs, Szírbik Bernadett

Fabók Mariann, Harsányi Attila

A muzsika hangja

A musical címadó dala, A muzsika hangja, a Dó-ré-mi, ami a hangskálára fölírt gyerekdalra hasonlít, vagy a havasi gyopárról szóló osztrák népdal-utánérzés mind-mind világsláger. A jó musical azonban több pusztasláger egyvelegénél, és a zenén ebben a műben is túlmutat a tartalmi mondanivaló. A muzsika hangja olyan érzelmeket kelt, amelyeket szégyenkezés nélkül átélhetünk, azonosulhatunk dalos kedvű főhősünk kiállásával, döntéseivel, sorsával.

KORCSMÁROS GYÖRGY
rendező

Keresztesi László, Barta Mária Viola

Varga Andrea, Barta Mária Viola, Szatmári György és a gyerekek

Vermes Tímea, Szatmári György

*Hircsu Angelika, Seres Ildikó,
Kecskeméti Edina*

Somló István, Péva Ibolya

Szeget szeggel

Shakespeare zseniális, hiszen négyszáz éve úgy írta meg a darabot, hogy mi is a saját világunkra ismerünk: bármerre nézünk, mindent a manipuláció és a politika mozgat. Látjuk azt is, hogy nekünk ma ugyanolyan problémáink vannak a pénzzel, a tisztességgel, a szerelemmel. Bárhol járunk a Szeget szeggel történetében, börtönben vagy kolostorban, az utcán vagy a herceg szobájában, ott van és működik ez a rendszer.

RADOSLAV MILENKOVIĆ
rendező

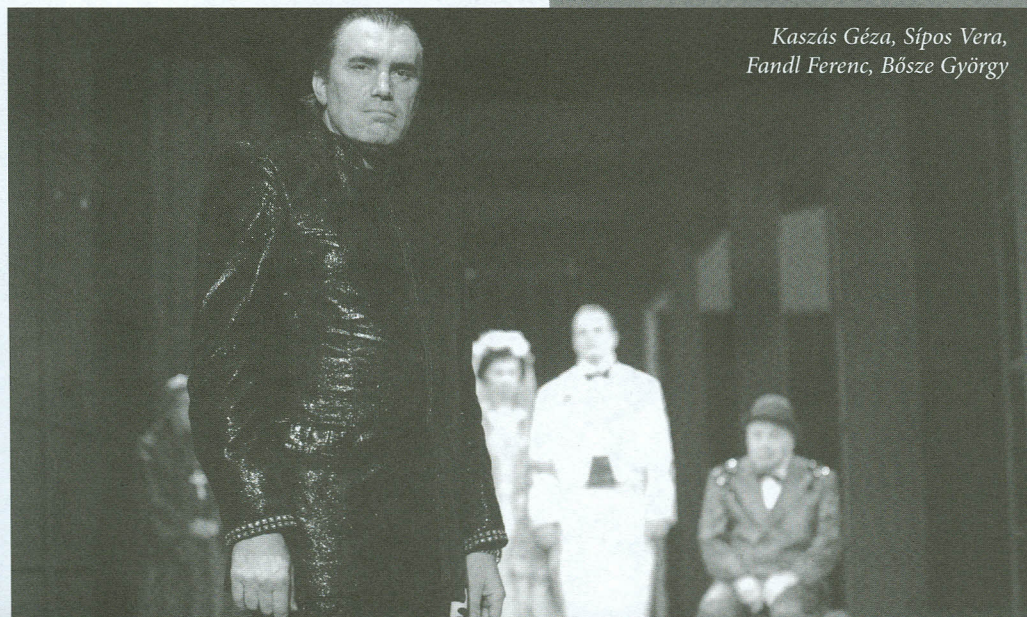
Fabók Mariann, Fandl Ferenc

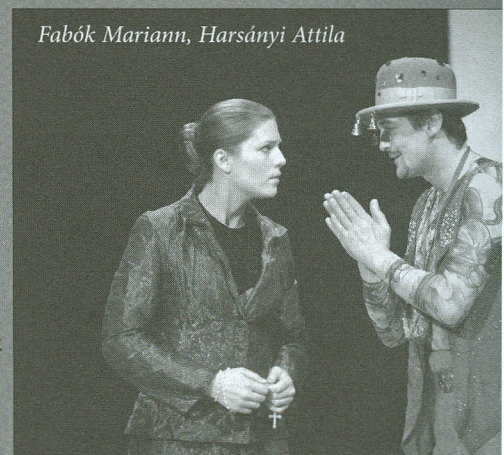
Jambrik Boglárka, Csizmadia Mónika, Áron László, Máhr Ági

Bősze György, Baj László, Molnár E

*Kaszás Géza, Sípos Vera,
Fandl Ferenc, Bősze György*

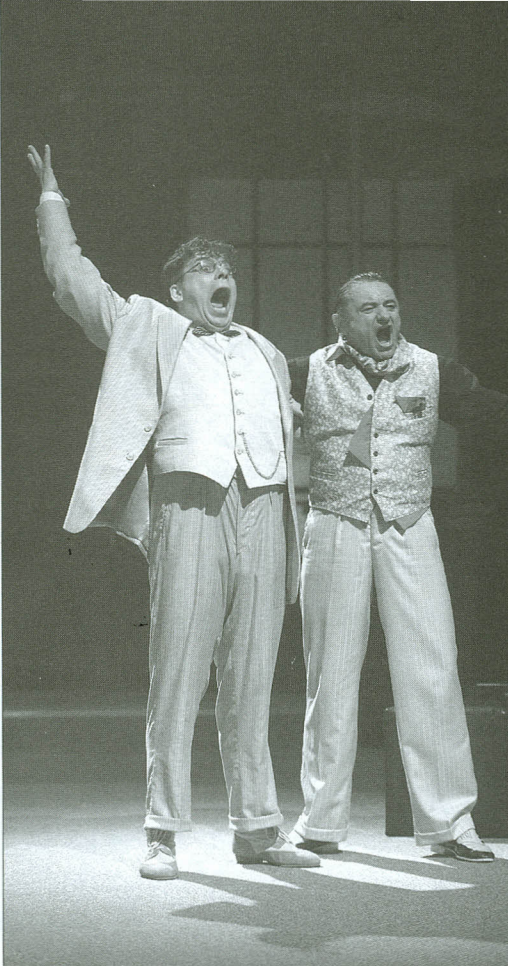

Fabók Mariann, Harsányi Attila

Botrány az operában

Parádésan megírt, nagyon jól kitalált, helyes kis bohózat. A darab szerzője komoly mesteremberként rendkívül precíz munkát végzett. Nekünk pedig centiről centire, percről percre ki kellett dolgoznunk minden mozdulatot, csendet és hanghordozást. Különben nem élnek a figurák a színpadon, és nem ülnek a poénok. Mert pompás jellemekkel van dolgunk: ahogyan a történetnek, úgy az egyes figuráknak is „íve” van. Mindegyik szereplőnek van valami mániája. A kisemberek önös vágyaikkal kiszipolyozzák a városkába érkező híres énekest – aranyosan, humorral és elképesztően ötletesen.

SZIRTES GÁBOR
színész-rendező

Vida Péter, Bakai László

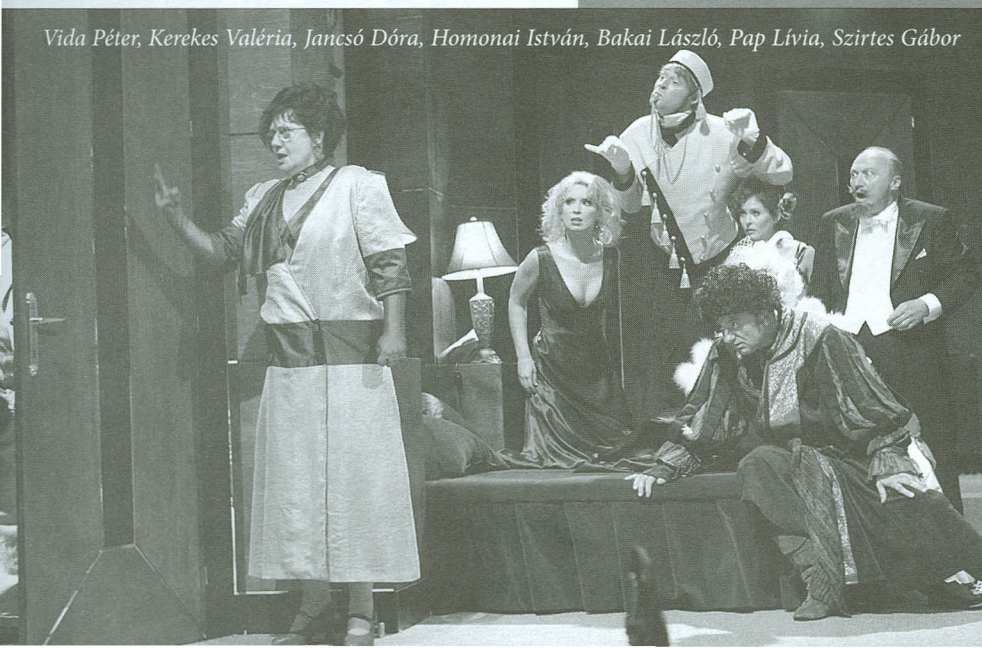

Molnár Anna, Pap Livia, Homonai István

Jancsó Dóra, Bakai László

Vida Péter, Kerekes Valéria, Jancsó Dóra, Homonai István, Bakai László, Pap Livia, Szirtes Gábor

Szirtes Gábor, Vida Péter

Pinokkió

Pinokkió kalandjai generációk óta a világ egyik legismertebb tanmeséje. Tünneményes hősei: a fabábú, Gepetto, a Kékhajú Tündér, a Táltos Tücsök, a Macska és a Róka mindnyájunk ismerősei. Míg a minden növényi jelkép közül a legösszetettebb jelentésű „fa” az élet és a halál, az örök fejlődés a folyamatos megújulás és az idő egyetemes szimbóluma, addig Litvai Nelli színpadi változata a „forradalmi”, igényes gye-
rekszínházi törekvések egyik jelképe lett. Az ellenállhatatlan humorú mesejáték Horváth Károly dalaival, Juhász Katalin varázslatos szín-
padképével kicsik és nagyok számára egyaránt remek szórakozást ígér.

SERES ILDIKÓ
rendező

Pap Livia, Ramocsa Emese

Pap Livia

Keresztesi László, Kulcsár Imre

Varga Andrea

Charley nénye

„Egy jó színpadi geg, függetlenül attól, hogy ki találja azt ki – Latabár Kálmán, Feleki Kamill, Kibédi Ervin, Kabos Gyula –, az 100 évig is él és ül. Mi enyhe frivolsággal nyúltunk hozzá, belecsempésztünk olyan játékokat, amiktől élő lett ez a farce, amit annak idején azért írt meg a szerző, hogy görbe tükröt állítson az akkori korszellemnek. A játékstílusunk pergő, 21. századi, de a helyszín és a kor 19. századi. Ez egy szórakoztató darab, nevetésfe ingerlő szövegkörnyezettel, helyzetekkel – jó színészi alakítások megannyi lehetőségével.”

KORCSMÁROS GYÖRGY
rendező

Portugál

Szibrik Bernadett, Chajnoczki Balázs

„Túl a 100. előadáson azt mondhatom: talán sikerült valamit elkapnom a rendszerváltást követő időszak mindennapjainak tragikomicumából, ezenkívül vaskos a mű humora, azt szeretni szokták. Én egyébként akkor tartok jónak egy Portugál-előadást, ha a darabnak nemcsak a komikus, hanem a tragikus, lírai vonulata is él. Ez a bizonyos „saudade-érzés”, az elvágyódás érzése, központi „szervezőelve” a darabnak. Ez azonban egyáltalán nem magyar vagy portugál sajátosság, mindenhol ismert és megélt emberi érzés.”

EGRESSY ZOLTÁN
szerző

Anconai szerelmesek

„A történet bájos, a slágerek pedig slágerek – nincs mese. De akárcsak az életben, a jó színházban is van néhány konfliktus, miközben a történet a happy end felé kanyarog. Akik meg nézik az Anconai szerelmeseket, szerethető alakokat láthatnak a színpadon, és olyan dallamokat hallhatnak, amelyek kivétel nélkül slágerek. A műfaja pedig, a „nyár”, éppen ettől olyan olaszos, mediterrán, üde és könnyed ez a darab. Ettől olyan élvezetes, nosztalgikus, kedves, vidám és dallamos...”

KOROGNAI KÁROLY
rendező

Seres Ildikó, Szirtes Gábor, Varga Andrea

Az élet mint olyan

„Yona Popuch, egy hatvanas éveiben járó férfi, felébred az éjszaka kellős közepén, mert fáj a szíve. Cefetül érzi magát, úgy gondolja, itt a vég. A halál lehetetlennek tűnik, hiszen csak most volt gyerek, csak most kezdte életét és... már is elszalasztotta? Feldönti a harmincéves hitvesi ágyat, leborítja róla alvó feleségét, Levivát, és kijelenti, hogy elmegy. Új életet akar kezdeni... Hogy mit szól ehhez Leviva, sikerül-e Yonának megtalálni az élet értelmét, és hogy ki látogatja meg őket éjjel, azt nem árulom el.”

LÉVAY ADINA
rendező

Bósze György, Máhr Ági

A dzsungel könyve

„A miskolci Dzsungel immár valóban klasszikus, hiszen 2004. február 20-án volt a premierje, 2006. február 4-én tartottuk a 100. előadást. Ennyi idő alatt felnőtt egy nézőcsapat, ezért a nagy érdeklődésre való tekintettel színházunk örömmel döntött úgy, hogy új gyerekszereplőkkel a 2008/2009-es évadban is műsorra tűzi a musicalt. A Dész László, Békés Pál író és Geszti Péter dalszövegíró nevével fémjelzett mű az egyik legjobb magyar musical.”

KRÁMER GYÖRGY
rendező

A tizedes meg a többiek

Korognai Károly, Homonai István, Chajnoczki Balázs,
Hunyadkürti István, Bósze György

„Egy jó darab, ha működik, akkor aktuális. Persze, ha az emberek ma a túlélésben gondolkodnak, vagy ilyesféle gondolatokat kényszerít rájuk egy adott társadalmi környezet, akkor magukra ismerhetnek a színházban, A tizedes meg a többiek figuráiban. Azt a feszültséget, amit a ráismerés okozhat a nézőkben, előadásunkban a humor feloldja, enyhíti. Arról – bár ez csak előnyére válik – nem a darab tehet, hogy aktualitása volt és van.”

KOROGNAI KÁROLY
író, rendező és
Molnár tizedes alakítója

Szegedi Dezső, Varga Andrea

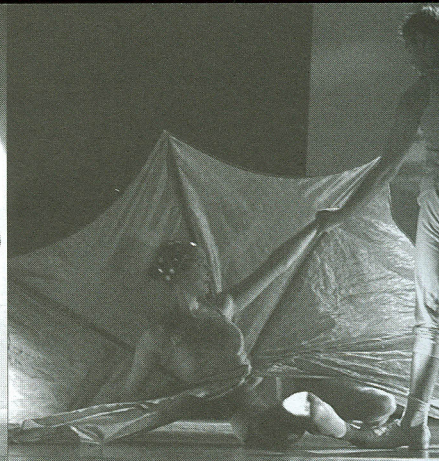
Táncnévége Ladányi Andreával

Annak idején, aktív táncos korban számos európai fesztiválon, vendégjátékon vettem részt a Győri Balett tagjaként. Az úgy történt, hogy felpakoltunk, elutaztunk, próbáltunk, lejátszottuk az előadást, pakoltunk és tovább álltunk. Egy rohanás volt az egész, jó, ha az adott városból láthattunk valamit. Fogalmunk sem volt arról, miféle emberek élnek ott, milyen a kulturális életük, milyen az adott rendezvénysorozat arculata. Nekem hiányzott, hogy nem tudtam, milyen közeg az, amelyet meg kell aznap este szólítanom a színpadról.

Ez a hiányérzet megmaradt bennem, s amikor Miskolcra kerültem, úgy gondoltam, hogy próbáljunk meg másképp vendégjátékot szervezni. Adjunk lehetőséget a saját közönségünknek arra, hogy egy kicsit jobban megismerhessen egy-egy vendégművészt, vendégegyüttest. Aki nem pakol és rohan előadás után, hanem esetleg szót lehet váltani vele, vagy meg lehet ismerni másnap egy másik alakítását, alkotását is. Ezért lett a

BL

Szeretsz engem?

Táncnévége, melynek az a különlegessége, hogy a meghívott együttes három napig itt tartózkodik a városban, több előadást és közönségtalálkozót is tart. Meg azért, hogy a kortárs magyar táncszínház színe-javát elhozzam a miskolciaknak. És nagyon fontos, hogy a közönségünknek módja legyen a miskolci tánctagozat produkcióit az elérhető legjobbak produkcióival összemérni.

Ladányi Andrea, aki a Táncnévége Miskolcon idei meghívottja, kortárs (tánc)színházi életünk egyik legmarkánsabb figurája. Koreográfusként és főleg előadóművészként eredeti, erős és karcos, nyughatatlan egyéniség. Biztos vagyok benne, hogy estjei semmivel össze nem téveszthető élményt nyújtanak majd a miskolci közönségnek. Ladányi sokat tud a nőről, és sokat tud a szenvedélyről. És sokat tud ezekből felmutatni. Emancipált, zabolázhatatlan művész. Olyan világot teremtelőadásaiban, amelyben egyszerre van jelen életterlen korunk keserű tükörképe és a legyűrhetetlen ember szabadságvágya.

Újratáncgyütt

A 24 órás táncakciónk lényege, hogy együtt legyünk és hogy figyelhessünk egymásra: profi és amatőrök, kezdők és táncosok, akik vágyó

boldogok és boldogtalanok. Ez persze játék. Még akkor is, ha véresen komolyan vesszük. Megmutathatja magát bárki, aki regisztrál a honlapunkon és foglal magának időt. Betérhet bárki, aki kíváncsi, mert nézni élvezet. Lesz nagy buli, aerobics óra és táncóra, éjszaka pedig lesz egy óra lassulás.

Infók és regisztráció:

<http://tancegyutt.mnsz.eu/>

Újratáncgyütt

Február 20. – 18 órától

Február 21. – 18 óráig

Játékszín

A Táncnévége programjaira várja Önöket:

KRAMER GYÖRGY, a tánctagozat vezetője

2 solo, 1 duo (Ladányi Andrea Társulata)

Február 20. – 21 óra

Csarnok

Az előadás után közönségtalálkozó

BL (Ladányi Andrea Társulata)

Február 21. – 17 óra

Csarnok

Az előadás után közönségtalálkozó

Szeretsz engem? (Ladányi Andrea Társulata)

gyerekelőadás 6-14 éves korig

Február 22. – 11 és 14 óra

Kamaraszínház

Kalevala

Piaf Piaf

Különleges kortárs zenés színházi hét kerekedett ki a Táncévtvége köré a Miskolci Nemzeti Színházban. Az idei Kocsonyafesztivál vezérgondolata a finn-magyar kulturális barátság ápolása, s a színház ennek jegyében állította össze a vendégjáték-sorozatát. A ForteDanse együttes **Kalevala** című táncszínházi előadását az a Horváth Csaba álmodta színpadra, akit a miskolciak az első Táncévtvégéről ismerhetnek. A Bárka Színház **Piaf Piaf** című musicaljének rendezője és koreográfusa pedig a világhírű Yorma Uotinen, aki sokszor dolgozott Ladányi Andreával is (aki szerepel is a Piafban).

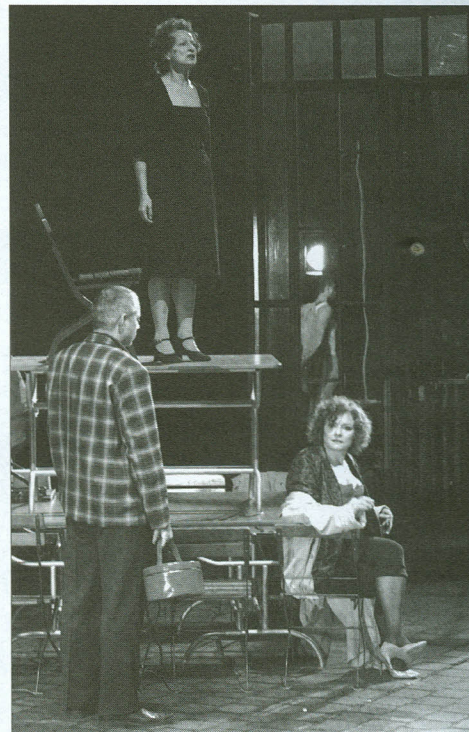
A programok a „Több, mint legenda...” közhasznú Alapítvány és a Miskolci Nemzeti Színház együttműködésében valósulnak meg.

Klezmer-Varázs

A varázslatot azok a zsidó népzenei alapra épülő dallamok jelentik, amelyek autenticussága itthon és külföldön is rendkívül népszerű. A Budapest Klezmer Band New Yorktól Moszkváig, Rómától Brüsszelig, Londontól Amszterdamig számtalan helyen fellépett már: most Miskolcra is elhozzák a Klezmer-Varázs üzenetét.

Február 20. – 19 óra – Nagyszínház

Kalevala (ForteDanse)
Február 17. – 19 óra
Csarnok

Piaf Piaf (Bárka Színház)
Február 18. – 20 óra Rádás-sorozat NYOLCKor
Február 19. – 17 óra Rádás-sorozat ÖTKor
Nagyszínház

Klezmer-Varázs
Február 20. – 19 óra
Nagyszínház

ÉSZAK KONCERTEK

Ráadás-sorozat

Piaf Piaf

A főbb szerepekben: VARJÚ OLGA, SPOLARICS ANDREA, VARGA ANIKÓ, LADÁNYI ANDREA, ILYÉS ROBERT, KÁLID ARTÚR
Rendező: JORMA UOTINEN

A Piaf Piaf ősbemutatóját 1989-ben tartották a Helsinki Városi Színházban. Ennek felújított, a Bárka Színház társulatára átirított, új változatát is a világhírű, finn Jorma Uotinen rendezte. A mű középpontjában a legendás énekesnő áll, ám a színpadon korántsem a szokványos romantikus életrajzot látjuk – miközben az előadásban természetesen elhangzik Edith Piaf valamennyi híres dala, és egy pillanatra sem hiányzik az érzelem, a szenvedély. Uotinen rendezése (és a szövegíró-dramaturg Juha Siltanen darabja) úgy koncentrálni folyamatosan a főhősre, hogy közben az „ensemble-játékot” helyezi előtérbe. A mintegy húszfős csapat szinte mindvégig a színen van, az események szinkronban zajlanak, megismerjük Piaf-ot, a „verebet” és közben megismerjük azt a közeget, amiben felnő, ami meghatározza, ami dalainak gyökere és befogadó otthona. Előttünk a párizsi, a kávéházak-kuplerájok-lokálok-fényes színpadok világa, a színházi öltözők, a ringben a nagy szerelem Marcel Cerdan, az európai és tengerentúli koncertek atmoszférája, az utolsó évek szenvedéssel-csakazértis elszánásokkal teli, a legsűrűbb-legszebb dalokat ihlető, diadal-lal-bukással végződő varázslatos-tragikus élete.

2009. február 18. – 20 óra

2009. február 19. – 17 óra

Nagyszínház

Rudolf Hess tízparancsolata

Játssza: HARSÁNYI ATTILA
Rendező: TAPASZTÓ ERNŐ

„Jó estét, uraim és hölgyeim! – mondja Harsányi Attila. Ám amikor kivilágosodik a játéktér, Rudolf Hess vezényel egy szónátát, sokkal inkább önmagára, mint a zenére összpontosítva. És a színész náci vezetővé alakul. Rudolf Hess Hitler feltétlen csodálója volt. Mikor Hitler börtönbe került, ő is bezáratta magát, hogy mellette lehessen. Hitler neki mondta tollba a Mein Kampf szövegét. 1934-től birodalmi miniszter, majd Hitler helyettese a pártban. 1941-ben

Angliába csalják, és azonnal börtönbe zárják. A nürnbergi perben életfogytiglani börtönbüntetésre ítélik. A berlin-spandau-i börtönben, 93 évesen öngyilkosságot követett el. Hess utolsó napjáról szól Alina Nelega monodráma és arról, ami szinte minden hívó ember dilemmája: megbocsátható-e a megbocsáthatatlan?”

A romániai transindex.ro internetes újság minden évben összeállítja leg-listáját. A szerkesztőség tagjai szerint „Az év színházi előadása” Rudolf Hess tízparancsolata volt.

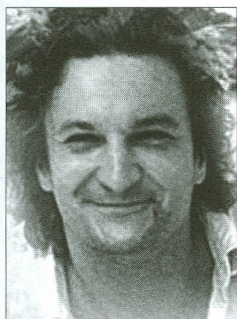
„Döbbenetes darab és kitűnő előadás” (Nyugati Jelen); „Harsányi nem kap jelenetről jelenetre más maszk után. Rudolf Hessként él együtt a figurával, szenved, néz le ránk fensőbbiségesen.” (Ellenfény)

A Ráadás-sorozat, a Személyes valóságunk, az Exit és az Egy óra versek köz

Személyes valóságunk

Munka, Párkapcsolat,

Megvilágosodás

A. J. Christian népszerű eladóként ezt a három témát érinti: Munka: „Egy munka semmit sem adhat, és semmit sem vehet el! Amikor dolgozol, éppen úgy te éled meg a percek, mint

amikor meditálsz vagy egy kolostor békéjében hallgatod a csendet.” Párkapcsolat: „Mint mindenből itt e földön, a kapcsolatból is legalább kétféle létezik. Ezek formájukban nem, inkább csak minőségükben térnek el egymástól: míg az emberi egó vezette kapcsolat mindig a túlélésért létrejövő szövetség marad, a Tudat építette Kapcsolat folyamatosan változik, mert a résztvevő egyének szabadon olvadnak fel egymásba, anélkül, hogy egyéniségüket elveszítenék.” Megvilágosodás: „Mint mindennek, a Megvilágosodásnak is van elmélete, gyakorlata és fizikai vetülete. Ez elbeszélhető, megérthető. Maga az élmény azonban csak megélhető.”

2009. február 16. – 18 óra
Kamaraszínház

Exit

Kitalálta, játssza:

FANDL FERENC, LUKÁCS GÁBOR

Hogy mi is az Exit? A választ a különös darab két alkotója, létrehozója és előadója, Fandl Ferenc és Lukács Gábor adja meg:

– Egy 60 perces két ismeretlenes egyenlet két pisztolylövéssel, három hullával, akik közül az egyik nem is igazi halott.

– Az EXIT egy akár több napon is átívelő kirakós játék megoldó képlete, aminek a darabjait az interneten olvashatod, a híradókban megnézheted, a színházban átélheted, aztán a haverokkal (ismerősökkel) meg agyalhatsz (gondolkozhatsz) rajta. (Ha sikerült kirakni, szólj nekünk is, megnéznénk!)

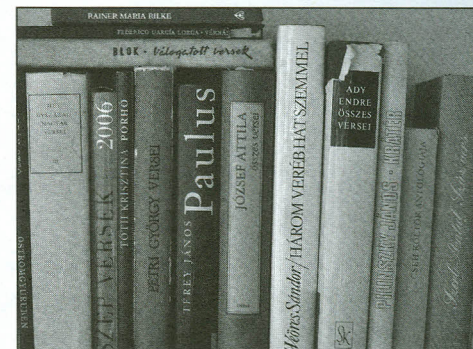
De persze lehet, hogy neked valami egészen mást jelent...

Az biztos, hogy a KIJARAT odalent van – a Kamaraszínház alagsorában!

2009. február 13. – 22 óra

Egy óra versek között

Ősi közlő-forma a szó. Ezt mindnyájan ösztönösen érezzük. Vannak, akik olyan szavakat írnak le, olyan sorrendben, hogy ezek már nem pusztán a dolgok megnevezései. A küldetésük nem az, hogy a pillanatnyi megértést szolgálják, majd elillanjanak, hanem az, hogy megmaradjanak. Valami ilyesmi a vers. Valahányszor verset mondunk vagy hallgatunk, ünnepi borzongás fut át rajtunk, mert így a szavakkal, amelyek a könyvben térbeli életet élnek, az időben is találkozunk. Ezáltal válik a költészet igazán időbeli művészetté. Halljuk és érezzük, amint a szavak megszületnek és elmúlnak egymás után, mint a percek, mint az érzések, mint az élet. Másrészt tudjuk, hogy a vers nem múlik el. Ez a magyarázata, hogy miért foglalkozom-foglalkozunk ezzel a művészettel. Ennek jegyében várja Önöket immár havonta két alkalommal Lukács Gábor és számos művésztársa.

2009. február 26. – 17 óra
Játékszín

további előadásairól a havi műsorból tájékozódhatnak • www.mnsz.eu

Ráadás-sorozat

Piaf Piaf

A főbb szerepekben: VARJÚ OLGA, SPOLARICS ANDREA, VARGA ANIKÓ, LADÁNYI ANDREA, ILYÉS RÓBERT, KÁLID ARTÚR
Rendező: JORMA UOTINEN

A Piaf Piaf ősbemutatóját 1989-ben tartották a Helsinki Városi Színházban. Ennek felújított, a Bárka Színház társulatára átirat, új változatát is a világhírű, finn Jorma Uotinen rendezte. A mű középpontjában a legendás énekesnő áll, ám a színpadon korántsem a szokványos romántikus életrajzot látjuk – miközben az előadásban természetesen elhangzik Edith Piaf valamennyi híres dala, és egy pillanatra sem hiányzik az érzelem, a szenvedély. Uotinen rendezése (és a szövegíró-dramaturg Juha Siltanen darabja) úgy koncentrálna folyamatosan a főhősre, hogy közben az „ensemble-játékot” helyezi előtérbe. A mintegy húszfős csapat szinte mindvégig a színen van, az események szinkronban zajlanak, megismerjük Piaf-ot, a „verebet” és közben megismerjük azt a közeget, amiben felnő, ami meghatározza, ami dalainak gyökere és befogadó otthona. Előttünk a párizsi, a kávéházak-kuplerájok-lokálok-fényes színpadok világa, a színházi öltözők, a ringben a nagy szerelem Marcel Cerdan, az európai és tengerentúli koncertek atmoszférája, az utolsó évek szenvedéssel-csakazértis elszánásokkal teli, a legsűrűbb-legszebb dalokat ihlető, diadal-lal-bukással végződő varázslatos-tragikus élete.

2009. február 18. – 20 óra
2009. február 19. – 17 óra
Nagyszínház

Rudolf Hess tízparancsolata

Játssza: HARSÁNYI ATTILA
Rendező: TAPASZTÓ ERNŐ

„Jó estét, uraim és hölgyeim! - mondja Harsányi Attila. Amikor kivilágosodik a játéktér, Rudolf Hess vezényel egy szonátát, sokkal inkább önmagára, mint a zenére összpontosítva. És a színész náci vezetővé alakul. Rudolf Hess Hitler feltétlen csodálója volt. Mikor Hitler börtönbe került, ő is bezáratta magát, hogy mellette lehessen. Hitler neki mondta tollba a Mein Kampf szövegét. 1934-től birodalmi miniszter, majd Hitler helyettese a pártban. 1941-ben

Angliába csalják, és azonnal börtönbe zárják. A nürnbergi perben életfogytiglani börtönbüntetésre ítélik. A berlin-spandau börtönben, 93 évesen öngyilkosságot követett el. Hess utolsó napjáról szól Alina Nalega monodrámája és arról, ami szinte minden hívő ember dilemmája: megbocsátható-e a megbocsáthatatlan?”

A romániai transindex.ro internetes újság minden évben összeállítja leglistáját. A szerkesztőség tagjai szerint „Az év színházi előadása” Rudolf Hess tízparancsolata volt.

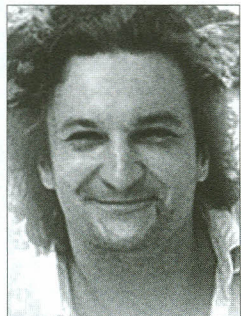
„Döbbenetes darab és kitűnő előadás” (Nyugati Jelen); „Harsányi nem kap jelenetről jelenetre más maszk után. Rudolf Hessként él együtt a figurával, szenved, néz le ránk fensőbbbségesen.” (Ellenfény)

A Ráadás-sorozat, a Személyes valóságunk, az Exit és az Egy óra versek kö

Személyes valóságunk

Munka, Párkapcsolat,

Megvilágosodás

A. J. Christian népszerű eladóként ezt a három témát érinti: Munka: „Egy munka semmit sem adhat, és semmit sem vehet el! Amikor dolgozol, éppúgy te éled meg a percek, mint

amikor meditálsz vagy egy kolostor békéjében hallgatod a csendet.” Párkapcsolat: „Mint mindenből itt e földön, a kapcsolatból is legalább kétféle létezik. Ezek formájukban nem, inkább csak minőségükben térnek el egymástól: míg az emberi ego vezette kapcsolat mindig a túlélésért létrejövő szövetség marad, a Tudat építette Kapcsolat folyamatosan változik, mert a résztvevő egyének szabadon olvadnak fel egymásba, anélkül, hogy egyéniségüket elveszítenék.” Megvilágosodás: „Mint mindennek, a Megvilágosodásnak is van elmélete, gyakorlata és fizikai vetülete. Ez elbeszélhető, megérthető. Maga az élmény azonban csak megélhető.”

2009. február 16. – 18 óra
Kamaraszínház

Exit

Kitalálta, játssza:

FANDL FERENC, LUKÁCS GÁBOR

Hogy mi is az Exit? A választ a különös darab két alkotója, létrehozója és előadója, Fandl Ferenc és Lukács Gábor adja meg:

– Egy 60 perces két ismeretlenes egyenlet két pisztolylövéssel, három hullával, akik közül az egyik nem is igazi halott.

– Az EXIT egy akár több napon is átívelő kirakós játék megoldó képlete, aminek a darabjait az interneten olvashatod, a híradókban megnézheted, a színházban átélheted, aztán a haverokkal (ismerősökkel) meg agyalhatsz (gondolkozhatsz) rajta. (Ha sikerült kirakni, szólj nekünk is, megnéznénk!)

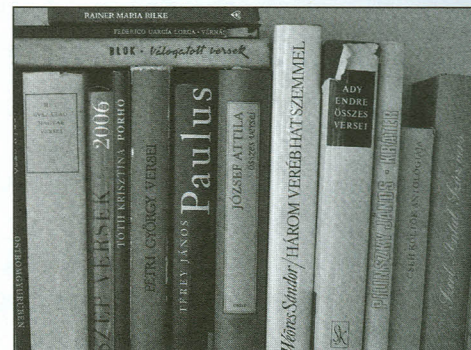
De persze lehet, hogy neked valami egészen mást jelent...

Az biztos, hogy a KIJÁRAT odalent van – a Kamaraszínház alagsorában!

2009. február 13. – 22 óra

Egy óra versek között

Ősi közlő-forma a szó. Ezt mindnyájan ösztönösen érezzük. Vannak, akik olyan szavakat írnak le, olyan sorrendben, hogy ezek már nem pusztán a dolgok megnevezései. A küldetésük nem az, hogy a pillanatnyi megértést szolgálják, majd elillanjanak, hanem az, hogy megmaradjanak. Valami ilyesmi a vers. Valahányszor verset mondunk vagy hallgatunk, ünnepi borzongás fut át rajtunk, mert így a szavakkal, amelyek a könyvben térbeli életet élnek, az időben is találkozunk. Ezáltal válik a költészet igazán időbeli művészetté. Halljuk és érezzük, amint a szavak megszületnek és elmúlnak egymás után, mint a percek, mint az érzések, mint az élet. Másrészt tudjuk, hogy a vers nem múlik el. Ez a magyarázata, hogy miért foglalkozom-foglalkozunk ezzel a művészettel. Ennek jegyében várja Önöket immár havonta két alkalommal Lukács Gábor és számos művésztársa.

2009. február 26. – 17 óra
Játékszín

Herédy Éva

(1927–2008)

Még együtt karácsonyoztunk Herédy Évával a Színészmúzeumban, aki ezen a napon ugyan nem ült a zongora mellé – mint csaknem minden találkozásunkkor –, de elmondta, hogy miként készíti elő családi karácsonyukat.

Mert a Miskolci Nemzeti Színház karmesterének két dolog volt fontos életében: a színház és a család! De nem egymás utáni sorrendben, hanem egyszerre! Csak nevette azokat, akik a hivatás és a magánélet konfliktusai miatt nyúglódtak.

Éva hajnalonként megfőzte övéi ebédjét. Délelőtt tízkor már próbált a zenekarral, vagy korrepetált, s este intésére úgy szólaltak meg a zenés darabok nyitányai, hogy nemcsak a közönség tagjai, de a az öreg színházi rókák sem mertek, tudtak pisszenni.

Egy hölgy a karmesteri pulpituson; közzenék, zenés darabok szerzője, zongorakísérő, zenei vezető. Nem számláltuk meg, hogy a színházi falragaszok, műsorfüzetek hányféle minőségben jegyezték a nevét. De azt sikerült megállapítani (már amennyire a rendelkezésünkre álló statisztikák engedték), hogy hány (összesen száztizenhárom!) produkciónak volt részese az elmúlt félszázadban; hűségesen a zeneművészethez, a színházhoz, s nem utolsó sorban a kollégákhoz. A hang öncél, az orgánium pedig eszköz – vallotta. Az intelligens színész orgániumot teremt a hangjából! Egyszerűbben szólva: zenés színpadon is

Herédy Éva 1954-től 1984-ig volt a Miskolci Nemzeti Színház tagja. Az 1961-ben készült képen Sztankay Istvánt korrepetálja

a lelki átélésben van a lényeg. A sors kegyetlen játéka, hogy Herédy Éva csodálatosan kezdődő, a legjobb reményekre jogosító operaénekesi karrierje éppen a hang – az engedetlen név vált hang miatt – tört meg 1953-ban, s Éva ezután lett korrepetitor, karmester, zenei vezető. Nemcsak a színészek, a rendezők is örültek, ha vele dolgozhattak. Vannak rá tanúk, hányszor nézett egy-egy indiszponált rendező segélykérően Évára, s a karmesternő mindig megmentette a helyzetet.

Szerettük, szerették; olykor tán elismerést is kapott. Kár, hogy itt és most kell elmondanunk, hogy Herédy Éva okmányok, díj és érdemérem nélkül is – érdemes művésze volt ennek a városnak, ennek az országnak. Élete, életműve példa és tanulság az új nemzedékek számára.

Gyarmati Béla búcsúbeszédének részletei.

*Elhangzott 2009. január 15-én
a sajtóecsegi temetőben*

Koncz Boglárka Bálint Lajos emlékgyűrűje

A művészeti titkárság a színház agya. Ott dől el minden: nemcsak az igazgatói irodában, hanem mellette, a titkárságon. Itt áll össze a műsor, itt egyeztetik a színészeket, itt derül ki: mit játszik a színház a következő hónapban. Huszonhat éve, 1982 óta dolgozik a Miskolci Nemzeti Színház művészeti titkárságán, jelenleg művészeti főtítkárhelyettesként Koncz Boglárka. A Bálint Lajos író, dramaturg és újságíró tiszteletére alapított emlékgyűrűt először 1977-ben adták át, melyet azóta is színházi titkárok és dramaturgok kapnak munkájuk elismeréseképp. A vándorgyűrűt az egyik évben dramaturgnak, a következő évben pedig művészeti titkárnak adományozzák. Az emlékgyűrűt Koncz Boglárka 2008. december 16-án vette át a Bajor Gizi Színészmúzeumban.

Péva Ibolya Aase-díjas

Színházunk színművésze, Péva Ibolya is megkapta idén az Aase-díjat, melyet epizódszerepek megformálásáért ítél meg a Színészkamara által választott kuratórium. A díjat Gobbi Hilda alapította, és végrendeletének megfelelően évente négy magyar művész veheti át. Aase Ibsen Peer Gynt című drámájának egyik kisebb, de felejthetetlen alakításra lehetőséget adó alakja.

Péva Ibolya Rózsahegyi Kálmán színészképző iskolája után 1961-től a Honvéd Művészegyüttesnél dolgozott. 1966-tól a Miskolci Nemzeti Színház, 1969-től a kecskeméti Katona József Színház tagja volt. 1970-ben visszatért Miskolcra, és azóta is a társulat tagja. 1973-ban Miskolc várostól Nívódíjat kapott, a Miskolci Nemzeti Színház örökös tagja. A művésznő ebben az évadban A dzsungel könyve előadása mellett A muzsika hangja című musicalben látható, amelyben Frau Schmidt házzvezetőnőt alakítja, a Vőlegényben pedig a mozi-zongorista Gyengusnét játssza. Péva Ibolya 2008. december 16-án vette át a díjat a Bajor Gizi Színészmúzeumban.

Csapó János 85 éves

„Számomra a színház legfőbb értéke Csapó János!” Ezt Fandl Ferenc színművész mondta tavaly, amikor a Miskolci Nemzeti Színház kapta a Múzsza-díjat. Az 1924-ben született művész 1966 óta miskolci színész, örökös tag, Érdemes művész és Miskolc díszpolgára.

– Szívesen emlékszem vissza Ruzante Csapó úr madárkájára, ahol magát a szerzót, a megcsalt férjet játszottam. Pályám során ritkán adatott meg, hogy ilyen bővérű, igazi komédiázási lehetőséget nyújtó karaktert alakíthassak. Blaskó Péterrel és Lázár Katival játszottam, a rendező pedig az akkor, 1975-ben még főiskolai hallgató Csizsár Imre volt. Nagyon szerettem az 1968-ban bemutatott Stuart Máriát is, mert kiváló kollégákkal, Orosz György rendezésében kimagasló színvonalú előadás született, amit a közönség visszajelzései is igazoltak. Csapó János ma is aktív, így történhetett, hogy 85. születésnapját is a színpadon ünnepelhette. Kollegái A muzsika hangja január 6-i előadása után köszöntötték.

Szatmári György, Csapó János, Kincses Károly, Péva Ibolya

Komáromy Éva 70 éves

Komáromy Éva hűséges típus: 1960-ban a szolnoki Szigligeti Színházhoz szerződött, de egy évad múlva már a Miskolci Nemzeti Színház tagja lett – és máig az.

A Déryné-, Nívó-díjas művésznő 1961-ben a *Szeress belém!* című zenés játékban lépett először a miskolci deszkákra. Első nagy szerepe a *Bál a Savoyban* Tangolitája volt, amelyet aztán olyanok követtek, mint a *My fair lady* Lizája, a *Macskajáték* Egérkéje. Később az *Irma, te édes* főszerepében, az *Egy szerelem három éjszakájának* Melittájaként ünnepelték. A főszereplésével bemutatott, általa felragyogtatott *Régi nyár* 1985-ben minden idők egyik legforróbb hangulatú operettsikere lett, s több évtized után a lelkes közönséget is sikerült megénekeltenie. A békebeli időket idézte 1992-ben a *Csárdáskirálynő* bemutatója, melyben Honthy Hanna legendás szerepét, Cecília hercegnőt alakította – „Komáromy Éva művészi jutalmául” tüzték műsorra Kálmán Imre darabját.

Népszerűsége nem halványult el azzal sem, hogy már nem áll a színpadon: 2006-ban ő kapta meg a megyei Prima Primissima díjat. Komáromy Éva 2009. január 31-én ünnepelte születésnapját.

„Néző vagyok”

A színházról kiforrott és határozott véleménnyel rendelkezik, fontosnak tartja az intézmény szerepét a városi nagyrendezvények sikerében is Fazekas Csaba egyetemi docens, a Miskolci Egyetem Bölcsészettudományi Karának dékánja, a Politikatudományi Intézet igazgatója.

– A színház nagyon jól illeszkedik olyan városi kulturális rendezvények sorába, amelyek egyébként is Miskolc hírnevét alapozzák meg – kezdi Fazekas Csaba. – Itt elsősorban a Kocsonyafesztiválra és az Operafesztiválra gondolok. A Miskolci Nemzeti Színház sokat tesz azért, hogy ezek a rendezvények olyan sikeresek lehessenek, mint amilyenek.

– Az, hogy városunkban működik az ország első kőszínháza, önmagában öröndetes dolog, és

persze jól „kommunikálható” is – magyarázza az oktató. – Önmagában azonban egy színház régisége nem pusztán dicsőség vagy elismerés, hanem sokkal inkább felelősség, hiszen a nagy időbeli távolság olyan hagyományt képez, amire a mindenkori rendezőknek és színészeknek igazodniuk kell. Véleményem szerint az, hogy 1823 óta létezik színjátszás Miskolcon, a mindenkori társulat számára sokkal inkább kihívás, és a sok neves előd feladja a leckét a színház aktuális vezetőinek.

– Sajnos ritkán jutok el a miskolci Nemzetibe – vallja be Fazekas Csaba –, hiszen oktatói és vezetői posztjaim miatt nagyon sok az elfoglaltságom. Azonban a repertoárt rendszeresen tanulmányozom, egyrészt a színház jól szerkesztett honlapján, másrészt gyakran megyek el az épület előtt, ilyenkor megállok és megnézem a színlapokat. Tetszik, hogy nagyon szerencsésen törekszik a színház vezetése arra, hogy klasszikus és modernebb művek egyaránt megjelenjenek a kínálatukban. Egyformán próbálnak támaszkodni a kifinomultabb szakmai ízléssel

rendelkező, illetve a szélesebb értelemben vett nagyközönségre is. A színház világában csak, mint néző vagyok jelen, nem tudom, milyen rendezői fogástól lesz jó egy darab. De hogy Miskolcon alkalmaznak ilyeneket, meg tudom ítélni abból, hogy jó élményekkel gazdagodom, sokat tanulok és szórakozom az előadásokon.

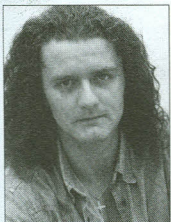
TATTHY ÁKOS

MERT

a színház élni segít!

A Miskolci Egyetem lapja, a MERT rendszeresen beszámol színházunk életéről, előadásairól.

KOZMA ATTILA KAPOSVÁROTT

Kozma Attila nem pusztán a miskolci *Tánckadenciák* egyik darabjának rendezésével-koreografálásával van elfoglalva mostanában: a kaposvári Csiky Gergely Színház 2009. február 13-i bemutatójának, a Cigánybárónak is ő a koreográfusa. Johann Strauss művét Kaposvárott a Miskolcon is jól ismert Selmeczi György rendezi.

VERMES TÍMEA A MUZSIKA HANGJÁBAN

A *muzsika hangja* című előadásban Maria szerepét Szegő Adrienn helyett 2009 januárjától Vermes Tímea operaénekesnő alakítja, aki a 2008/2009-es évadtól a Miskolci Nemzeti Színház Társulatának a tagja. Vermes Tímea először 2004-ben játszott Miskolcon, Cherubino szerepét alakította Mozart *Figaro házassága* című operában. De a miskolci közönség láthatta őt Olympia szerepében Offenbach operájában, a *Hoffmann meséiben* és mint Adél a *denevérben*. Ez utóbbiért a 2007-2008-as évad-

ban megkapta a Miskolci Páholy díjat, amelyet az évad legjobb színésznőjének ítéltek oda. Idén Rossini *A sevillai borbély* című operájában Rosinaként is találkozhatnak vele.

SZAKSZ GABRIELLA AZ ANCONAI SZERELMESEKBEN

Szaksz Gabriella 2008 decemberétől a Miskolci Nemzeti Színház tánckarának új tagja. Dolgozott többek között a Madách Színházban, a Budapesti Operettszínházban és a Győri Nemzeti Színházban, ahol jelenleg is játszik *A dzsungel könyve* című előadásban. De filmekben is láthattuk már Gabriellát, hiszen szerepelt *A Sohasevolt Glória*, a *Kérnék egy kocsit*, a *Valami Amerika*, az *Egy szoknya, egy nadrág* című filmekben. 2009 elején az *Anconai szerelmesek* című produkcióban Lucia szerepében mutatkozik be a miskolci közönségnek.

LOUHI LÁNYA

Sipo Vera, akit mostanság Szeget szeggel Mariannájának és a Vőlegény Mariskájának szerepében láthatunk, 2008 szeptemberétől alakítja

Louhi lányát Szálinger Balázs és Horváth Csaba művében, a Kalevalában. A ForteDanse fizikai táncszínházi előadása Miskolcon is látható lesz a Csarnokban, február 17-én.

ÖRÖKRE TÁVOZOTT

Szabó Klára, a Miskolci Nemzeti Színház férfi szabótárának dolgozója életének 53. évében tragikus hirtelenséggel elhunyt. Emlékét a Miskolci Nemzeti Színházban kegyelettel megőrizzük.

SZÍNHÁZI BABA

2008. november 14-én született Murányi Bence János, Murányi János trombitás és Murányiné Baróczi Anita brácsás gyermeke.

Összeállította: ÁRVAI JUDIT

A MISKOLCI NEMZETI SZÍNHÁZ
fő médiapartnere az
ÉSZAK
MAGYARORSZÁG

kocsonyafesztival

MISKOLC,
2009. FEBRUÁR 20–22.

Több, mint legenda...

KOCSONYA FESTIVÁL

SZERENCSEJÁTÉK ZRT.
www.szerencsejatek.hu

MMJV Önkormányzata

nka
Nemzeti Kulturális Alap

